

**SUOMEN ILMAILULIITTO RY
LASKUVARJOTOIMIKUNTA
Koulutus- ja turvallisuuskomitea**

NÄYTÖSHYPPYOPAS

Helsinki 1.1.2002

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	1
1 YLEISTÄ	2
2 NÄYTÖSHYPYN MYYMINEN JA SUUNNITTELU	3
2.1 Ammattimaisuus	3
2.2 Hypyn suunnittelu	3
2.3 Korkeat hypyt	4
2.4 Matalat hypyt	4
3 TOIMINTA ENNEN NÄYTÖSHYPPYÄ	5
3.1 Luvat, ilmoitukset ja vakuutukset	5
3.2 Näytöshyppyorganisaatio	5
3.3 Tutustuminen maalialueeseen	6
3.4 Maahenkilöstö	7
3.5 Selostus	8
3.6 Erikoisesti muistettavaa	9
4 NÄYTÖSHYPPÄÄJIEN TOIMINTA	10
4.1 Turvallisuus	10
4.2 Savujen käyttö	11
4.3 Lipun tai viirin käyttö	12
5 HYPY JA SIIHEN VALMISTAUTUMINEN	13
5.1 Varalaskupaikat	13
5.2 Paineensietokyky	14
5.3 Käyttäytyminen	15
6 HYPYN JÄLKEEN	17
6.1 Hypyn jälkeinen tarkistuslista	17
7 NÄYTÖSHYPYN EDELLYTYKSIÄ	19
8 NÄYTÖSHYPPYHARJOITUKSIA	21
9 NÄYTÖSHYPYILLÄ TAPAHTUNEITA ONNETTOMUUKSIA JA VAARATILANTEITA	22
10 TARKISTUSLISTA NÄYTÖSHYPYLLE	25
11 NÄYTÖSHYPPYSOPIMUS MALLI	28
12 NÄYTÖSHYPYN SUUNNITELMAPOHJA MALLI	29
13 SELOSTAJAN TUEKSI MATERIAALIA MALLI	30
14 NÄYTÖSHYPPYOHJE	31
Muistiinpanoja	35

1 YLEISTÄ

Näytöshyppyt ovat suurelle yleisölle helpoin tapa tutustua laskuvarjohyppäämiseen.

Näytöshyppäjä seuratessaan osa katsojista ajattelee hyppääjien olevan hulluja ja osa puolestaan toivoo, että heillä olisi edes pieni osa rohkeudesta, jota hyppääjä osoittaa. Useat antaisivat mitä tahansa päästäkseen hyppääjän tilalle. Julkisuudessa ja huomion keskipisteenä oleminen sekä taidoista saatu tunnustus kuuluvat kaikki näytökseen, mutta kuinka moni on todella valmis kaikkeen siihen työhön, jota vaaditaan näillä hyppyillä?

Huolellisesti valmisteltu näytöshyppy ja koko näytöksen ajan säilyvä ammattimaisuus parantavat suuresti hyppääjien ja koko lajin uskottavuutta katsomassa olevien ihmisten parissa. Näitä ihmisiä ovat viranomaiset (ilmailuviranomaiset, poliisi jne.), tapahtuman järjestäjät, mahdolliset tulevien näytösten järjestäjät tai katsojat. Valitettavasti on myös katsojia, jotka tulevat paikalle vain voidakseen todeta: "Minähän sanoin.", jos joku hyppääjistä epäonnistuu. Mitä tahansa ongelmia voi ilmetä tapahtuman aikana, mutta oletko valmis suoriutumaan niistä?

Kiitokset seuraaville henkilöille: Markus Hietakari, Ilkka Keinänen, Timo Kokkonen, Vesa Toropainen ja Markku Vehviläinen.

Tämän oppaan teossa materiaalina on käytetty:

Demo Details; Byron Dormire ja Bill Mitchell.

Rec.skydiving; aiheesta käydyt keskustelut.

Muut aiheesta kommentoineet näytöshyppääjät.

Tampereella 1.1.2002

Oppaan kokoaja Pauli Sillanpää

2 NÄYTÖSHYPYN MYYMINEN JA SUUNNITTELU

Millainen on hyvä näytös ja miten se saadaan aikaan? Hyvä näytös on sellainen, joka saa aikaan myönteisen asenteen hyppäämistä kohtaan. Tämän myönteisen asenteen syntyymiseen vaikuttaa ammattimainen ote tehtävään työhön; näytöksen tulee sujua saumattomasti maali-alueella tapahtuvasta selostuksesta viimeisen hyppääjän laskeutumiseen saakka. Tapa, jolla tilaisuus hoidetaan vaikuttaa siihen, mitä yleisö ajattelee hypystä, näytöshyppyryhmästä ja koko lajista jälkeensä.

Tapahtuman suunnittelu tehdään sponsorin tai järjestäjän kanssa. Syyt heidän kiinnostukseensa näytöshyppyä kohtaan saattavat olla seuraavanlaisia:

- He haluavat mainostaa tai edistää tuotetta/yhtiötä/järjestöä.
- Keräys hyväntekeväisyyteen.
- Laskuvarjohyppääjät tuovat enemmän yleisöä tilaisuuteen.

Mikäli järjestäjän puolelta tilaisuudessa ei ole tiedostusvälineiden edustajia, kannattaa ottaa itse yhteyttä ja kutsua heidät tapahtumaan. Toimittajat ja kuvaajat on hyvä ohjata paikoille, joista saa hyviä kuvia, ja heille tulee myös kertoa missä saa olla ja missä ei. Hypyn aikana pitää valvoa, että kielletyille alueille ei todellakaan mennä.

2.1 Ammattimaisuus

Jokaisen organisaatiossa olevan henkilön asenteet, tunteet ja esiintyminen voivat vaikuttaa tapahtuman menestykseen. Hillitty ja asiallinen käytös on tärkeää. Maahenkilökunta voi lisätä yhteenkuuluvaisuutta käyttämällä esim. kerhon logolla varustettua vaatetusta. Mikäli paikalla voidaan jakaa kerhon esitteitä, niin mikä onkaan parempaa mainosta kuin innokas kerholainen kerhotakissa jakamassa esitteitä ja kertomassa lajistaan.

Mikäli tilaisuuden järjestäjä epäröi näytöshypyn mukaan ottamista, voi esille nostaa aiemmin hypäytyjä ja hyvin hoidettuja näytöksiä sekä näyttää mahdollisia videoita tai valokuvia näistä tapahtumista. Tilaisuuden järjestäjille kannattaa lyhyesti kertoa, mistä hyppäämisessä on kyse ja kuinka kokeneita osallistuvat hyppääjät ovat.

Näytöshyppy tapahtumassa ei koskaan saa 'varastaa' tilaisuuden tärkeintä huomiota, vaan se tulee suunnitella niin hyvin muuta ohjelmaa tukevaksi, että se kuuluu lähes luonnostaan tapahtumaan mukaan.

Kannattaa myös sijoittaa omaa henkilöstä kuvaamaan hyppyä videolle, sillä videonauhaa voidaan käyttää hyväksi palautteen annossa hyppääjille ja tilaajalle sekä mahdollisesti markkinoinnissa myöhemmin.

Kannattaa muistaa, että hyppäämätön näytös ei harmita kuin hetken eikä varmasti kaada kerhon taloutta. Epäonnistunut näytös taas voi tulla kalliiksi, niin rahallisesti kuin koko lajin maineen kannalta.

2.2 Hypyn suunnittelu

Näytöshypyn suunnittelussa on otettava tilaisuuden luonne huomioon ja suunniteltava hyppy sen mukaan. Yksinkertaisimmillaan näytöshyppy voi olla vain hyppääjien laskeutuminen paikalle, mutta näytökseen voi kuulua myös jonkin tilaisuuteen liittyvän viestin tai esineen tuominen paikalle hyppääjien mukana. Myös savujen tai asiakkaan lippujen käyttö voi täydentää esitystä.

Huomaa, että isomman esineen mukanaan tuova hyppääjä sijoitetaan niin, että hänen ei tarvitse ottaa pitkää vapaata. Tällaiset tapaukset on viisasta jakaa kokeneimmille hyppääjille.

Yleisön huomioiminen ja mukaanotto tapahtumaan voi tapahtua niinkin yksinkertaisesti, että katsojat asettavat maalialueelle vaikka paperilautasia, joihin he ovat kirjoittaneet nimensä. Laskeutuessaan hyppääjä astuu yhden päälle ja lautasen omistaja voittaa palkinnon. Yksi vaihtoehto voi olla myös Sky-lotto, jossa hyppääjät laskeutuvat maahan piirrettyyn numeroruudukkoon ja oikean rivin arvannut voittaa.

Näytöksen tilaajan kanssa kannattaa keskustella ja esittää ideoita eri mahdollisuuksista näytöksen toteuttamiseksi. Tapoja yleisön mukaan ottamiseksi on monia – ole luova ja järjestä ihmisille hupia ja jännitystä.

Hyppysuorituksena hyyt voidaan jakaa kahteen toteutustapaan: mataliin ja korkeisiin. Molempien tavoitteena on tietysti antaa katsojalle mahdollisimman paljon nähtävää, ja siksi kumpaakin suunniteltaessa on tiettyjä asioita otettava huomioon.

Kaikkien katsojien mielestä vauhdikkailla varjoilla tehdyt näyttävät laskeutumiset eivät ole myyviä. Katsojat voivat säikähtää varjojen vauhtia ja hylkäävät kurssille lähtöajatuksen, koska 'ne kulkevat niin lujaa'. Saattaisi olla hyvä idea vaikka ottaa mukaan yksi oppilasvarjo, josta voidaan todeta, että tällaisella varjokalustolla ja vauhdilla ensimmäiset hyyt suoritetaan. Varjokaluston valinnassa kannattaa miettiä kohdeyleisöä.

2.3 Korkeat hyyt

Hyppynäytöksessä tulee pyrkiä siihen, että yleisö pystyy seuraamaan hyytä mahdollisimman vaivattomasti. Lähes suoraan aurinkoa kohti taivaalle tuijottaminen lamaannuttaa mielenkiinnon hyvinkin nopeasti.

Savun käyttö lisää katsojien mahdollisuutta nähdä kone linjalla sekä hyppääjät vapaassa pudotuksessa (ks. sivu 11). Vapaapudotuskuvioksi riittää mainiosti pelkkä tähtikuvio (star), josta hyppääjät voivat lähteä liukuun joko yksitellen, pareittain tai yhtä aikaa. Savupanos kaikilla hyppääjillä korostaa katsojille hyppääjien mahdollisuutta liikkua hallitusti taivaalla ja on myös näyttävän näköistä. Ilman savupanoksia yli 2 km:n hyyistä ei liene kovin suurta iloa katsojille. Näytöshyyillä on syytä nostaa purkukorkeutta normaalia korkeammaksi.

Kannattaa muistaa myös se, että tämä korkea hyy ei ole tarkoitettu hyppääjiä vaan maksavia katsojia varten. Savujen mukaanotto ja hyyen suunnittelu katsojien näkökulmasta on siis perusteltua.

Mikäli pokan vastaava tai spottaaja ei ole hypännyt korkeita hyytä rutiininomaisesti, on ehkä parempi pudottaa hyytä korkeutta 1,5-2 km:n korkeuteen. Näin pienennetään spottauksessa ja ylätuulien kanssa tapahtuvan virheen mahdollisuutta.

2.4 Matalat hyyt

Koska sääolosuhteet hyvin usein asettavat rajoituksia korkeuden suhteen, on hyvä miettiä vaihtoehto myös matalalle kelille. Kun kone lentää noin 1000 metrissä, yleisö näkee ja kuulee sen erittäin hyvin, jolloin myös koneesta lähtevät hyppääjät näkyvät erinomaisesti. Useamman hyppääjän lähtiessä samalta linjalta on tärkeää etukäteen sopia hyyjärjestys, avauskorkeudet ja porrastukset.

Muista, että avauskorkeuden laskeutuksessa pienenee ohjausvirheelle sekä UH-paikalle sallittava virhemarginaali.

3 TOIMINTA ENNEN NÄYTÖSHYPPYÄ

3.1 Luvat, ilmoitukset ja vakuutukset

Näytöshyppypäällikön on tunnettava kokoontumislain 530/1999 säännökset. Säännös löytyy internetistä osoitteesta <http://www.finlex.fi/pdf/sk/99/vihko055.pdf>

Näytöshyppyjen suorittamiseen vaaditaan maalialueen omistajan tai haltijan lupa. Lupa kannattaa pyytää jo hyvissä ajoin ennen hyppäajankohtaa. Luvan voi pyytää vapaamuotoisella hakemuksella. Kerhon kannalta on parasta, jos kaikki lupiin ja ilmoituksiin liittyvät asiat saadaan kirjallisessa muodossa, mikäli niitä joudutaan myöhemmin selvittämään viranomaisille. Jos lupa pyydetään suullisesti, on kirjattava ylös kenen kanssa asiasta on puhuttu, koska ja mitä sovittu.

Näytöshyppyistä on tehtävä kokoontumislain mukainen kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille vähintään viittä vuorokautta ennen näytöstä. Kaupunkialueen ulkopuolella riittää suullinenkin ilmoitus, mutta suositeltavaa on hoitaa asiat aina niin, että niistä jää dokumentit vastaanottajalle.

Näytöksen järjestäjän on otettava vakuutus kolmannelle osapuolelle (katsojat, toimihenkilöt, ulkopuoliset) mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalle. Jos näytöksen tilaaja on SIL:n jäsenjärjestö, SIL:n toiminnanvastuuvakuutus kattaa näytöksen. Muussa tapauksessa kerhon kannattaa hoitaa vakuutus. Jos tilaaja ilmoittaa vakuutuksensa kattavan myös hyppytoiminnan, kannattaa pyytää kopio vakuutusasiakirjasta ja erityisesti sen ehdoista.

Kirjallisesti hoidetuista asioista jää aina dokumentti kerholle, jolla turvataan oma selusta.

3.2 Näytöshyppyorganisaatio

Näytöshyppypokalla koko joukon johtajana toimii näytöshyppypäällikkö tai hänen nimeämänsä näytöshyppymestari. Asianomainen henkilö on koko tapahtuman ajan näytöshyppyryhmän toiminnasta päättävä henkilö ja sen edustaja.

Näytöshyppypäällikkö vastaa siitä, että jokaisella näytökseen osallistuvalla hyppääjällä on tapahtumaan nähden riittävä kokemus ja hyppypaikkaan nähden sopiva varjokalusto.

Hypylle osallistuvat hyppääjät on valittava hyvissä ajoin, jotta vältetään tilanne, jossa varamies tulee suoraan lentokentälle ilman perehdytystä suoritukseen. Mahdollisten varamiesten tulee olla järjestelyissä mukana yhdessä varsinaisten hyppääjien kanssa.

Näytöshyppypäällikön tai hänen nimeämän näytöshyppymestarin tehtävänä on hoitaa hypyn valmistelu:

- valita sopivia aktiivisia hyppääjiä, joilla on riittävästi hyppyjä kuluneella kaudella
- varmistaa, että hyppääjät käyttävät itselleen tuttua varjokalustoa
- suunnitella hyppääjille sopiva hyppy
- suunnitella laskeutumisjärjestys
- maahenkilökunnan toiminnan suunnittelu
- hankkia vene, jos hyppypaikan lähistöllä on vesialueita
- huolehtia tuulipussit, viirit ja maalivaatteet sekä varmistaa niiden käytön osaaminen
- varmistaa radion käyttö, lataus ja käytettävä taajuus
- sopia yhteydenpito hyppääjien, maahenkilökunnan ja tilaajan edustajan välillä
- varmistaa yhteydenpitovälineiden (kännykät) kunto, lataus ja puhelinnumerot
- sopia maalialueen rajaus yleisöltä, maatuulen suunta huomioiden
- hankkia luvat (maa-alue ja poliisi) ja vakuutukset

- tarkastaa ovatko hyppääjien ja kaluston paperit voimassa
- suorittaa painelaukaisimien ja korkeusmittarien kalibrointi tarvittaessa
- varmistaa, että streamereita on vähintään 2 kpl
- tehdä ilmoitus lennonjohdolle hypyn tavoiteajasta ja paikasta
- streamerin heitto tarvittaessa tapahtumapaikan sivussa, jotta ei häiritä tilaisuutta
- kysyä radiolla hyppylupa maalialueelta ja selvitys kelistä
- hyppyhetken odotus tarvittaessa tapahtumapaikan sivussa
- selvittää lentoaika hyppypaikalle
- suorittaa pilotin perehdyttäminen näytöslennolle
- huolehtia, että on tehty ilmoitus hypystä ajankohtineen aluehälytyskeskukseen.

Järjestäjälle kerrotaan hyppysuunnitelma aikatauluineen uloshypystä laskeutumiseen saakka. Tämä auttaa heitä suunnittelemaan tilaisuuden kulkua muita tapahtumia ajatellen. Kun aikataulu on sovittu, siinä pitää pysyä, vaikka se merkitsisi hyppäämistä alempaa kuin oli suunniteltu. Kannattaa suunnitella myös vaihtoehto, mikäli suunniteltua korkeaa hyppyä ei pystytä kelin takia hyppäämään.

Etukäteen pitää selvittää myös se, joudutaanko hypystä kertomaan hyvissä ajoin alue-lennonjohdolle tms.

Mikäli näytöshyppy hypätään toisen kerhon toiminta-alueella, on hyvä ottaa yhteyttä myös ko. kerhoon ja kertoa suunnitelmista. He saattavat saada kyselyjä näytöksen perusteella.

3.3 Tutustuminen maalialueeseen

Ennen kuin lopullinen tarjous näytöshypystä tehdään, täytyy näytöshyppäalueella käydä ja tutustua alueeseen ja sen vaaroihin. Etukäteen pitää selvittää myös se, mille alueille yleisöllä on pääsy ja miten heidän pääsytään maalialueelle on estetty. Alueesta on tehtävä kartta, mikäli sellaista ei ole olemassa, ja merkittävät siihen vaaralliset alueet, esteet (nykyiset ja tarkistuksen jälkeen mahdollisesti pystytettävät), ilmajohdot ja ilmansuunnat. Myös maamerkkien etäisyydet maalipisteeseen tulee selvittää ja merkitä ne karttaan.

Esteisiin pitää tutustua etukäteen ja kertoa järjestäjälle niiden johdosta tehtävät todennäköisimmät laskeutumiskuviot. Maalialueen ongelmat eri tuulen voimakkuuksilla ja suunnilla tulee käydä läpi, ja jos on tarpeen, niin määritellä tuulirajat eri finaalisuunnille esteiden mukaan.

Maaohjelman järjestäjältä kannattaa kysyä tuleeko tehdyn tarkastuksen jälkeen alueelle uusia rakennelmia, kuten autonosturi benjihypyille tms.

Paikalla oleva maahenkilökunta voi juuri ennen koneen lähtöä kertoa senhetkisen maatuulen suunnan asteina, mikäli karttoihin on asteet merkitty. Näin hyppääjät voivat jo ennalta keskittyä hyppyyn ja sen eri vaiheisiin.

Helppoon paikkaan ei saa suhtautua liian keveästi. Maali, johon ensisijaisesti pyritään, ei ole koko suuri kenttä vaan merkitty maalipiste.

Luonnollisesti hinnoittelussa otetaan huomioon maalialueen vaativuus; mitä vaativampi maalialue sen kalliimpi näytös.

3.4 Maahenkilöstö

Näytöstä varten tarvitaan hyppääjien lisäksi maahenkilökunta, joka pystyy toimimaan vaikeissakin tilanteissa ja reagoimaan myös odottamattomiin tapahtumiin. Minimimääränä voitaneen pitää 3 henkeä.

Näytöshyppypäällikkö nimeää maahenkilöstön johtajaksi henkilön, joka vastaa tämän ryhmän toiminnasta itsenäisesti koko tapahtuman ajan tukien hyppäävän ryhmän toimintaa kaikin tavoin. Vastuullisen maavastaavan tulee olla vähintään C-kelpoisuuden omaava ja kaikin puolin pätevä tehtävään. Maahenkilöstö vastaa maassa tapahtuvista valmisteluista ja järjestelyistä. Hyppääjien ei tarvitse näihin asioihin puuttua, vaan he voivat keskittyä itse hyppyyn. Maahenkilöstön tulee käydä läpi asiat, jotka tulee hoitaa ennen maalialueelle lähtöä, sinne tullessa, siellä oltaessa ja hypyn jälkeen sieltä poistuttaessa.

Maahenkilöstön tulee hallita mm. radion käyttö sekä teknisesti (radion taajuuden vaihto, käytettävä taajuus) että käytettävän radiokielen osalta. Maahenkilökunnan tehtävä on huolehtia siitä, että radiot ja kännykät ovat ladattuja.

Maahenkilöstön tulee olla maalialueella *vähintään* puoli tuntia ennen koneen starttia ehtiäkseen tarkistaa maalialueen ja sen ympäristön. Tilanteen selvittämisen jälkeen on hyppääjien kannalta hyvä, jos heille soitetaan tilannetiedotus kelitietoineen ennen hypylle lähtöä.

Maahenkilöstön tehtäviä:

- Maahenkilöstön siirtyminen tapahtumapaikalle hyvissä ajoin! Varmistettava riittävä kuljetuskapasiteetti hypyn jälkeen hypypaikalta (kyyti sekä hyppääjille että maahenkilöille).
- Maalialueen valmistelu: maalivaate, streameri/tuulipussi ja alueen eristys. Yhteys järjestäjään ja varmistus järjestysmiesten sijoituksesta ja tehtävistä, jos näitä käytetään.
- Tuuli-T:n levitys mahdollisimman aikaisin, jotta koneessa olijat näkevät hyvissä ajoin vallitsevan maatuulen suunnan. Tuuliteen levitys voidaan sopia myös merkiksi, että maalialue ja olosuhteet ovat OK hypylle.
- Ohjelman aikataulun selvitys ja sen mukaan tiedotus koneelle. Maahenkilöstö ilmoittaa hyppykoneelle radiolla, kun maassa olevan ohjelman puolesta voi hypätä, mieluusti 2-5 minuuttia ennakkoon, jotta kone ehtii hakeutua hyppylinjalle ja kysyä mahdollisen hyppyluvan lennonjohdolta.
- Huolehtia maalialueen vapaana pysymisestä, kun hyppääjät ovat ilmassa.
- Maahenkilöstön on osattava toimia varavarjokeikan sattuessa (mm. tehtävien jako: kuka seuraa hyppääjää ja kuka päävarjoa ja, jos hyppääjä laskeutuu maalialueen ulkopuolelle, kuka lähtee paikalle *ajossa*).
- Toiminta onnettomuuden sattuessa on myös käytävä läpi: ensiapu, hälytys, paikan eristys sekä tilanteen selvitys ulkopuolisille (tapahtuu yhden henkilön kautta).
- Jos alue on varalaskualueiden kannalta hankala, kannattaa maahenkilöstöä sijoittaa ensisijaisten alueiden lähelle. Näin he ovat heti paikalla, jos joku näyttää laskeutuvan sinne, ja tarvittaessa he voivat rauhoittaa paikan laskeutumista varten.

- Mahdollisesti paikalla olevan ensiapuryhmän tavoitettavuus. Jos mahdollista, on hyvä pyytää heidät maalialueelle hyppyjen ajaksi.

3.5 Selostus

Tärkeä osa näytöshyppyä on maalialueella hypyn aikana tapahtuva selostus. Mikäli kerhon jäsen voi hoitaa asian, on hän paremmin ajan tasalla siitä mitä tapahtuu. Ulkopuoliselle selostajalle on annettava etukäteen tarpeelliset tiedot, ja tarvittaessa paikanpäällä tuettava hänen toimintaansa (varavarjokeikka ym.). Näyttävää voisi myös olla, jos alemmaa hypännyt kokenut hyppääjä maalialueelle laskeuduttuaan selostaa muiden hyppyä korkeammalta. Myös naishyppääjien, vielä nykyäänkin, herättämää huomiota kannattaa käyttää näytöksissä hyväksi.

Selostuksen hoitamiseksi on siis useita tapoja. Pääasia on, että asiaan on perehdytty ja selostus tapahtuu selkeästi ja ammattitaitoisesti.

Tärkeää on muistaa, että näytöksen tilannut taho saa myös tässä vaiheessa nimeään esille. Pelkästään kerhon mainostaminen ei välttämättä tyydytä tilaajaa niin, että hän ostaisi kerhon palveluksia myöhemminkin. Hillitty oman toiminnan mainostus on paikallaan.

Selostusrunko voisi näyttää tältä:

1. Tervehditään yleisöä, mainitaan tilaisuuden järjestäjä tai sponsori ja esitellään tapahtuma, kerrotaan näytöshyppyryhmän nimi sekä kiitetään yleisöä mielenkiinnosta ja saapumisesta paikalle.
2. Kerrotaan hypyn tavoitteesta (FS, tarkkuus jne.) ja tarkka hyppyaika, jonka pitäisi olla kohtuullisen pian sen jälkeen, kun selostus on aloitettu. Ohjataan yleisön mielenkiinto ylös kohti konetta ja sieltä saapuvia hyppääjiä.
3. Jos streamer heitetään yleisön näkyvillä, kerrotaan mikä se on ja miksi se heitetään. Hyppääjien laskeutuessa esitellään seuraavat asiat:
 - Hyppääjän nimi.
 - Kotipaikka.
 - Hyppääjän kokemus, hyppymäärä, mahdollinen kisakokemus jne.
 - Pyydetään yleisöltä aplodit, joko jokaiselle erikseen tai kaikille yhdessä.
 - Mikäli selostuksen suorittaa kerhon ulkopuolinen henkilö, varmistetaan, että hänelle on annettu tai voidaan heti antaa lisätietoja mahdollisen VV-keikan tms. takia.

Tärkeintä on puhua yleisölle ja kertoa aiheeseen liittyvistä asioista hyppääjien ollessa varjon varassa ns. tyhjän kohdan välttämiseksi. Hiljaisen kohdan täyttämiseksi voi käyttää esimerkiksi musiikkia mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi on ehkä mahdollista kertoa hyppäämisestä yleisesti, kuten omista kokemuksista, kurseista, tandemista yms. Selostajan tehtävä on tukea ja ylläpitää laskuvarjohyppynäytöksen yleisössä synnyttämää jännitystä, joka huipentuu hyppääjien laskeutumiseen kohteeseensa.

Selostajan on hyvä valmistautua myös tilanteeseen, jossa pilvet, tuulet tai jokin muu syy viivästyttää hyppyä tai estää sen kokonaan.

3.6 Erikoisesti muistettavaa

Olosuhteiden takia voi tulla hetki, jolloin on tehtävä päätös hypyn peruuttamisesta. Kokemus, osaaminen ja esille tulevien asioiden käsittely asiantuntemuksella antavat varmuuden tehtyjen päätösten oikeellisuudesta. Tehdyissä päätöksissä tulee pysyä.

1. Sää on yksi ennalta arvaamaton tekijä muiden joukossa. Sääolot tulee selvittää mahdollisimman hyvin (lentoasema, maalialueella oleva henkilökunta jne.) ja tarvittaessa keskeyttää toiminta.
2. Jos tilaisuuden järjestäjä valmisteluista huolimatta päättääkin jostain syystä olla haluamatta näytöshyppyä, tue hänen päätöstään. Varaudu tähän myös kirjallisessa näytöshyppysopimuksessa.
3. Inhimillinen epävarmuustekijä, eli Ihmiset ja välineet eivät välttämättä pääse oikeaan paikkaan oikeaan aikaan tai kalusto saattaa mennä epäkuntoon. Näytöksen voi aina viedä läpi vähemmälläkin hyppääjämäärällä. Varamiestä, joka ei ole ollut valmisteluissa mukana, ei pidä käyttää. Aina pitää yrittää turvata selusta ja hoitaa mahdollinen ennalta hyvin suunniteltu ja valmisteltu B-vaihtoehto varalle.
4. Jos näytöshyppyä ei hypätä, niin:
 - Paikalla voi pitää pakkausnäytöksiä ja varjon toiminnan esittelyä. Videot ja muu rekvisiitta kannattaa valmistella ajoissa. Varmista tilaajalta sopiiko tällainen menettely.
 - Sulaudu yleisön joukkoon ja nauti tapahtumasta.
5. Yhtenäinen pukeutuminen auttaa näytöshyppäryhmää maahenkilöineen erottumaan yleisöstä ja korostaa heidän uskottavuuttaan. Kerhologoin varustettuihin tai muuten laskuvarjohyppäämiseen liittyviin vaatteisiin pukeutamalla hyppääjät voivat osoittaa olevansa ylpeitä lajistaan.

4 NÄYTÖSHYPPÄÄJIEN TOIMINTA

4.1 Turvallisuus

Uloshyppy ja avauspaikka eivät saa olla yleisön yläpuolella! Varoittavana esimerkkinä on Saksan onnettomuus, jossa hyppääjä iskeytyi täydessä vapaapudotusnopeudessa yleisöjoukkoon tuhoisin seurauksin.

Tunne rajasi! Paine ja jännitys ovat näytöshypyillä aina enemmän esillä kuin normaalissa hyppytoiminnassa. Hyppääjän tulee osata tunnistaa nämä tunteet ja hallita niitä omaksi hyödykseen näytöksessä. On tärkeää tuntea omien taitojensa rajat ja olla rehellinen itselleen. Hypystä pois jääminen voi tapahtua yksinkertaisesti tarjoutumalla vaikka maahenkilöksi tehtävään, jota kukaan ei halua hoitaa. Tarve todistella pätevyyttään muille – tai itselle – ei ole hyvä syy lähteä hyppäämään omaa taitotasoa vaativampiin olosuhteisiin.

Lennä konservatiivisesti! Tärkeintä näytöksellä on turvallinen lasku maaliin, joten keskity siihen ja lennä ilman kikkailuja. Aina pitää olla myös varautunut odottamattomaan (esim. tuulet, yleisöjoukot, huono UH-paikka, ennakoitua matalampi avaus, laskeutuminen varaluuelle, normaalit vaarat tuntemattomalla laskupaikalla, turbulenssit, joka paikkaan tunkevat valokuvaajat, irti olevat koirat jne.). Mitä tahansa voi ilmaantua yllättäen, ja kaikki eteen tulevat vaarat täytyy olla valmiina välttämään. Joka hetki on oltava hieman tilanteen edellä varasuunnitelman kera, valmiina toimimaan.

Älä tormuuta varjolla! Vauhdikas tormuuttaminen (radikaaleja käännöksiä) voi johtaa sinut liian alas päästäksesi maalialueelle. On erittäin tärkeää olla koko hypyn ajan tietoinen ympäristöstään ja sijainnistaan, missä on ja minne pääsee. Lisäksi pitää tietää myös missä muut hyppääjät ovat. Tormuuttelu saattaa myös näyttää tavalliselle katsojalle siltä, ettei hyppääjä hallitse varjoaan.

Tarkkaile tuulia varjon varassa! Tuulten tarkkailu on tärkeää, ettet joudu laskeutumaan maalialueen ulkopuolelle. Pysy tuulen yläpuolella, kunnes olet valmis loppulähestymiseen ja laskeutumiseen! Tuulen alapuolella ei pidä tehdä mitään ylimääräisiä temppeja! Tuuli voi olla tyyni 1000 m:ssä, mutta alle 300 m:ssä se voi olla navakka. Kuinka moni onkaan hypyillään kääntynyt finaalin liian aikaisin tai jäänyt vajaaksi, koska on luottanut hieman liikaa varjonsa suorituskykyyn? Jokainen oppii virheistään, mutta jos on vakavissaan vasta opettelemassa näitä perusasioita, kannattaa jättää nämä harjoitukset hupihypyille; näin säästyy näytöshypyillä nololta tilanteelta tai vielä pahemmilta seurauksilta.

Tunne varjosi! On tärkeää opetella miten pystyy lentämään mahdollisimman pitkälle tai pudottamaan korkeutta nopeasti. Finaalissa voit joutua esimerkiksi voimakkaaseen nostavaan kohtaan, joka kantaa odotettua enemmän, aiheuttaen lähestymisen liian korkealta ja läheltä. Harjoittele miten pystyt palauttamaan normaalin lentotilan nopeasti eri lentotiloista ja käännöksistä. Tämä on tärkeää, sillä varjon varassa voi joutua tekemään nopean päätöksen siitä, miten päästä maalialueelle: pitämällä vähän jarruja, takaviilekkeillä vai kovilla jarruilla. Nämä ovat tarkkuushyppäämisen perusteita. Selvitä itsellesi liikkumattoman pisteen kikka.

Avaa tarpeeksi korkealla! Matala avaus lisää paineita, jolloin mahdollisuus muihin virheisiin kasvaa. Tällöin ei myöskään jää aikaa rentoutua avauksen jälkeen ja hypylle saattaa tulla hermostunut luonne, koska on vähemmän aikaa tarkkailla tuulia, suunnitella loppukuviot ym.

Tunne ja tiedä varalaskupaikat! Mitä tahansa voi tapahtua. Tiedä minne voit tilanteen vaatiessa laskeutua ja miten sinne pääset. Päätös varalaskupaikan käyttämisestä on aina tehtävä ajoissa. Epäröiminen tässä voi merkitä eroa siinä, käveleekö maalialueelle vai matkaako ambulanssilla sairaalaan. Pidä pääsi kylmänä ja pysy päätösesi takana. Tee viisaita päätöksiä.

Älä laskeudu yleisön joukkoon! Tämä on yksi pahimmista vaihtoehtoista, joka helposti voi johtaa hyppääjän ja ulkopuolisten loukkaantumiseen. Yleisön lähelle laskeutuminen ja matalalla päältä lentäminen ovat asioita, joita on vältettävä viimeiseen asti. Laskeuduttaessa on pidettävä pysty- ja vaakaetäisyytenä yleisöön vähintään 10 m.

Älä jää kuuntelemaan selostusta! Selostus voi kuulua hyvinkin korkealle. Keskity vain omaan suoritukseesi!

Älä vaaranna turvallisuutta hypyn takia! Ei pidä yrittää liikaa. Kun kaikki muu pettää, pitää tehdä viisas päätös ja laskeutua yhdelle vara-alueista. Oma ja yleisön turvallisuus voi riippua siitä.

Älä hyppää liian ahtaalle näytösalueelle! Riskitekijät lisääntyvät tällöin dramaattisesti, ja jos paikka on vaikea, kannattaa miettiä pystyykö sinne hyppäämään turvallisesti. Usko pois, että jossain näytöshyppyuransa varrella hyppääjä joutuu tilanteeseen, jossa katsoo alas jalkojensa välistä ja ajattelee: "Miksi helkkarissa olen täällä?" Mitä tahansa teetkin, pysy turvallisella puolella, silloin sinua arvostetaan.

Ole rehellinen ja tiedä koska sanoa EI! Jos epäilet paikan vaativuuden olevan liikaa itsellesi tai tovereillesi, kieltäydy hypystä.

Pienet asiat kumuloituvat ja voivat yhdessä aiheuttaa suuria ongelmia.

4.2 Savujen käyttö

- Tarkasta savun viimeinen käyttöpäivä.
- Käytä ainoastaan hyppykäyttöön tarkoitettuja savuja!
- Tutustu ennalta savun käyttöohjeeseen (sytytys ja mahdollinen viive sekä kiinnitys).
- Varo savun syttymistä koneessa, pidä sokka suojattuna.
- Varmista savutelineen kiinnitys ja turvallisuus.
- Sytytä ensimmäinen savu linjalla 5-10 sekuntia ennen uloskiipeämistä, jotta yleisö löytää koneen helposti. Ensimmäisenä oleva hyppääjä laittaa jalkansa astimelle tai ulos riittävän taakse, jotta savu ei tule potkurivirran mukana sisälle.
- Mikäli savua käytetään vapaassa, suuntaa sen suihku varpaiden puolelta poispäin. Varjon varassa käytettäessä suihku suunnataan kantapään puolelta pois hyppääjästä. Huomaa, että savu tahraa todennäköisesti kengän, sukan ja haalarin lahkeen.
- Laskeuduttuasi varmista, että varusteesi eivät kosketa savupanosta, joka voi olla kuuma. Panoksesta lähtee myös väriä siihen koskettaessa, ja tahrat voivat olla vaikeita puhdistaa. Varmista myös, että ulkopuoliset eivät pääse koskemaan kuumaa panosta. Mikäli panos vielä savuaa, on se toimitettava niin etäälle, että savu ei joudu yleisön joukkoon. Vältä sellaisten savujen käyttöä, joista voi lentää kuumia roiskeita, sillä varjon avauksessa kupuun voi palaa reikiä.

4.3 Lipun tai viirin käyttö

Lippu voidaan kuljettaa varta vasten tehdyssä kuljetuspussissa tai haalarin alla. Pussi voidaan kiinnittää esim. jalkaan tai valjaisiin huomioiden, että se ei saa avautua täydessä vapaa-pudotusnopeudessakaan eikä estää varusteiden käyttöä.

Lipun kiinnityksessä on useita tapoja, selvitä paras ja turvallisin. Helppo ja nopea irrotus hyppääjästä on huomionarvoinen seikka. Yksi tapa on käyttää lipun yläpäässä suurta karabiinihakaa, jonka saa helposti kiinnitettyä varjon varassa takaviilekkeeseen. Alakulmassa voi olla joustavasta kumiköydestä lenkki, jonka voi pujottaa kengän kärjen ympäri niin, että sen voi vapauttaa helposti. Lipun suurin korkeus tällä kiinnityksellä lienee n. 150 cm. Toinen tapa on käyttää painoa lipun alareunassa. Käytettäessä Suomenlippua varmista, että laskeutuessasi maahenkilökunta ottaa lipun vastaan, jotta lippu ei kosketa maahan. Lippujen käyttöä on harjoitettava ennen näytöstä riittävästi.

Kannattaa kiinnittää huomiota lipun pakkaamiseen siten, että kiinnitysvälineet ovat heti ulosotossa hyvin esillä. Myös siihen kannattaa kiinnittää huomiota, että lippu kiinnitetään varmasti oikein päin. Ylösalaisin oleva mainos ei liene tilaajan mieleen.

Laskeutumiskuviot kannattaa pyrkiä suunnittelemaan siten, että lipussa oleva teksti näkyy oikeinpäin suurimmalle osalle yleisöä. Turvallisuusasiat ovat kuitenkin tärkeämpiä kuin tekstin luettavuus.

Lippujen ja savujen käyttö lisää työtä ja stressiä hypyllä, joten on perusteltua pyytää niiden käytöstä lisäkorvausta.

5 HYPPY JA SIIHEN VALMISTAUTUMINEN

Tärkeimmät asiat, joista hyppääjillä on vastuu näytöshyppyllä, voidaan kiteyttää seuraaviin asioihin:

1. Turvallisuus.
2. Laskeutuminen maalialueelle.
3. Seisontalaskun tekeminen.

Tutustu näytöshyppyalueeseen!

5.1 Varalaskupaikat

Kuten aina, tarkkuuslasku sovitulle paikalle on tärkeä osa hyvää näytöstä. Kaikesta huolimatta olosuhteet voivat muuttua niin, että joudut valitsemaan ennalta katsotun varalaskupaikan, ja silloin sinun täytyy päästä tuolle uudelle alueelle. Vaihtoehtoisten paikkojen (varalaskupaikkojen) valinta ennakolta on tärkeä osa hypyn suunnittelua.

"Paikka, joka on valittu pakkolaskua varten on parasta pitää loppuun saakka suorituspaikkana, vaikka myöhemmin ehkä mielestään havaitsisikin paremman paikan. Suoritus kärsii aina paikan muuttamisesta, koska tällöin useimmiten on vähän aikaa ja lasku tulee enemmän tai vähemmän hätiköiden tehdyksi."
Hävittäjälentolaivue 33, Ohjeet Me109-koneen käytöstä, 1944.

Pyri maalialueelle viimeiseen turvalliseen hetkeen asti. Tiedä sijaintisi ja se, mihin ja miten varjollasi pääset, jotta voit ajoissa ja nopeasti tehdä päätöksen laskeutua sivuun. Monet asiat voivat pakottaa vara-alueen käyttöön: esimerkiksi edellisen hyppääjän kova lasku maalialueelle ja sen aiheuttamat pelastustoimet, yllättävän voimakas tuuli, kantava/laskeva keli, varavarjokeikka ja monet muut asiat.

Avainasia on, että teet päätöksen ajoissa ja pysyt päätöksessäsi!

Huomioi, että varalaskupaikka voi joskus olla vaarallinen. Parkkipaikat, kadut ja talojen katot eivät ole helpoimpia paikkoja laskeutua, koska kukaan maassa olija ei osaa varautua laskuusi. Suunniteltu maalialue on aina näytöksillä se ensisijainen paikka, jonne laskeudutaan. Anna kaikkiesi koko hypyn ajan, jotta tavoite toteutuisi. Muista, että näytöshyppyllä (kuten kaikilla hypyillä) tärkein asia on kuitenkin kävellä itse pois laskeutumisalueelta eikä vaikutuksen tekeminen yleisöön. Suorita huikeat spiraalisi varjon varassa omalla lentokentälläsi, mutta näytöksessä lennä varmasti, koko ajan tilanteen tasalla pysyen.

Harjoitelkaa hyppy huolellisesti! Sanomattakin on selvää, että hypyn tarkka suunnittelu ja harjoittelu maassa on erittäin tärkeää. Harjoitelkaa käytännössä varusteet päällä koneesta ulos kiipeäminen, savujen sytyttäminen, exit, kuvio, purku, avaus, laskeutumisen porrastaminen jne. Kaikki hyppyyn liittyvät asiat tulee käydä läpi, jotta kaikille jää selkeästi mieleen, mitä hypyllä tulee tapahtumaan.

Suunnitelkaa pienetkin yksityiskohdat huolella: kuka sytyttää savut, kuka huolehtii savupanoksen sokasta jne. Toistakaa exit-harjoitusta niin monta kertaa, että kukaan ei tee pienintäkään virhettä!

Kommunikointi: laskeutumisuuunta sidotaan paikkaan, esim. selkeästi erotettavissa olevaa rakennusta kohti, tien suuntaisesti kohti järveä jne. Ei puhuta ilmansuunnista tai asteista, ellei mukana olevat 100 prosenttisesti ymmärrä näitä asioita tai jollei mukana ole karttaa, josta nämä voidaan katsoa. Näitä asioita ei ole aikaa pohtia, kun valmistaudutaan laskeutumiseen ja alapuolella on autoja, yleisöä ja rakennuksia rakennusten perään.

Porrastakaa laskeutumiset! Ennen hyppyä on sovittava porrastus, jonka mukaan toimitaan. Mikäli jostain syystä olet samalla tasalla jonkun toisen kanssa, huuda hänelle ja sopikaa kumpi ajaa alapuolelle toisen jäädessä jarruilla yläpuolelle. Porrastus on saatava aikaan ennen finaalia! Sinun tulee seurata muita hyppääjiä ja tietää näiden asema koko hypyn ajan.

Ellei tarkoituksena ole laskeutua CF-stackissä tai rinnakkain, pidä huoli, että itselläsi ja muilla on tilaa finaalissa laskeutumista varten. Sopikaa asia selkeästi hyppyä suunniteltaessa ja hypätkää harjoitushyppyjä.

Älä oleta keliä! Valmistaudu siihen, että keliolot ovat muuttuneet siitä hetkestä, jolloin kone nousi lennolle. Hyppääjien taitotason tulee olla sillä tasolla, että he pystyvät tekemään oikeita päätöksiä nopeasti. Jokaisen hyppääjän tulee voida luottaa ilmassa oleviin toisiin hyppääjiin. Kaikesta huolimatta pidä silmät auki ja tee ajoissa oikeat päätökset, sillä saattaaahan alapuolella oleva hyppääjä laskeutua syystä tai toisesta sivu- tai myötätuuleen.

Mieti etukäteen eri tilanteita, joita voi tulla eteen, ja miten toimia niissä. *Keskustelkaa keskenänne* näistä ennen hyppyä.

Finaalissakin joudut seuraamaan muiden, jälkeesi laskeutuvien, hyppääjien liikkeitä. Ole valmiina väistämään, mikäli jotain odottamatonta tapahtuu.

Finaalisuunta. Sopikaa ennen hyppyä finaalisuunta ja loppukuviot: vasen vai oikea. Sitokaa suunniteltu loppukuvio maamerkkeihin. Maatuulen ollessa alle 5 m/s voit laskeutua hallitusti myös sivutuuleen tarvittaessa. Älä seuraa tuuliviirin jokaista käännähdystä vaan tule ennalta päättämäsi finaalisuuntaan. Huomaa, että vähän kovemmillaakin tuulilla voit laskeutua sivutuuleen hallitusti, jos olet sitä harjoitellut.

Tee selkeät loppukuviot. Näin ehdit tarkkailla maalialuetta, muita hyppääjiä sekä keskittyä vain yhteen asiaan kerrallaan. Välitön käännös myötätuulesta finaaliin ei anna juurikaan pelivaraa.

Varjon tukahdutus! Jos tuuli on navakkaa laskeutuessasi, ole valmiina tukahduttamaan varjosi nopeasti. Varjon perässä raahautuminen ei ole mitenkään mieltä ylentävää näytöksessä. Maahenkilökunnan oikea sijoittuminen ja valmius auttamaan tukahduttamisessa on tärkeää.

5.2 Paineensietokyky

Oppilasaikana sinullakin oli varmasti hetkiä, jolloin koneessa ylöspäin mentäessä jännitit jopa maha kipeänä. Kun pääsit koneesta ulos, olit jälleen suhteellisen mukavassa ympäristössä ja ihailit kuinka mahtavalta se tuntuukaan.

Ihminen on kuitenkin erehtyväinen. Varmista, että olet käsitellyt kaikki juuri tähän näytökseen liittyvät asiat huolellisesti. Se, että tiedät tarkasti etukäteen mitä tulet tekemään, parantaa itseluottamustasi ja onnistumismahdollisuutta. Käy hyppysuunnitelma läpi mielessäsi useita kertoja: UH, vapaa, avaus, varjon varassa, maamerkit, korkeudet jne.

Sen tosiasian, että sadat huutavat fanit odottavat sinua alhaalla, ei pidä antaa vaikuttaa suoritukseesi.

Kaikesta huolimatta suorituspainetta esiintyy varmasti. Jokainen näytös on täysin erilainen, vaikka paikalle olisikin hypätty joskus aiemmin; sääolot ovat erilaiset, varalaskupaikkoja ei enää ole, sinun täytyy osua maalialueelle jne. Et tiedä omia rajojasi tarkasti, joten toimi turvallisesti. Kokemus on valttia.

Suorituspaineeet ovat suhteellisia, niitä voi esiintyä missä ympäristössä tahansa. Voit myös yrittää minimoida niitä vaikka seuraavilla tavoilla:

1. Analysoi tilanne, hanki faktatietoa.
 - Paikka.
 - Sää.
 - Vaaralliset paikat ja asiat.
 - Hyppysuoritus.
 - Varalaskupaikat.
 - Henkilöt (hyppääjät ja järjestäjät).
 - Tapahtuma.
 - Henkilökohtainen palkkio.
2. Punnitse faktoja, mieti sitten mikä on pahinta, mitä voisi tapahtua.
 - Tee parhaasi loppuun asti, tapahtui mitä tahansa.
 - Huomioi, että pahin voi tapahtua, ja jos niin käy, olet tarpeeksi kokenut käsittelemään asian – nopeasti ja oikean vaihtoehdon mukaisesti.
 - Pysy muuttuvien olosuhteiden tasalla (välttääksesi pahimman).
 - Ole hienotunteinen vähemmän (tai enemmän) kokeneille, jotka saattavat tehdä viimehetken virhearvioinnin – sitä tapahtuu.
3. Muista, että olet kokenut ja toimit sen mukaisesti kaikessa mitä teet.
 - Olet ollut huomion keskipisteenä ennenkin.
 - Jos olet uusi näissä asioissa mutta olet vakavissasi opetellut tarkkuuslaskuja sekä hallitsemaan/tuntemaan varjosi, tiedät pystyväsi suoriutumaan tehtävästä.
 - Täytä mielesi positiivisilla, myönteisillä ajatuksilla.
 - Älä huolehdi siitä, mitä joskus on tapahtunut; opi kokemuksista ja vältä asioita, jotka voivat johtaa virheisiin.
 - Hyödy menneestä, keskity tulevaan!
4. Keskity! Keskittymistä voi auttaa esim. rauhoittava mantra tai sananparsi tai vaikkapa rukous.
5. Älä väsytä itseäsi ja säilytä hyvä vireystaso ennen hyppyhetkeä.
 - Lepää riittävästi jo ennen kuin väsyt.
 - Pakota itsesi rentoutumaan.
 - Juo riittävästi nestettä.
 - Syö hyvin ja käy suihkussa, saat energiaa ja olet raikkaana paikan päällä; kuka tietää, vaikka innokas fani ryntää kimppuusi onnittelemaan :)

5.3 Käyttäytyminen

Älä kiroile varjon varassa! Ääni kantaa yllättävän hyvin ilmassa, joten pidä kieli keskellä suuta ja kommunikoi vain tarpeen mukaan muiden hyppääjien kanssa. Tapahtuman tilaaja ei varmastikaan kuuntele kovinkaan mielellään kovasanaista sadattelua yleisön yläpuolella.

Älä kiroile tai elvistele myöskään maahenkilönä ollessasi. Maahenkilö on paikalla hyppääjiä pidempään, joten olemuksellaan ja käyttäytymisellään hän vaikuttaa kerhosta syntyvään mielikuvaan. Älä tiuski järjestäjän asiakkaille, jos joudut tyhjentämään maalialuetta ylimääräisistä haahuilijoista, vaan selitä asia kohteliaasti mutta määrätietoisesti!

Käyttäydy asiallisesti kuvaajien seurassa, sillä kuva saattaa päätyä lehteen, johonkin tulevaan haastatteluun tai jonkun yksityiseen kokoelmaan.

Ole joustava! Jos joudut tekemisiin yleisön kanssa, ole kohtelias ja asiallinen, vaikka adrenaliini hyökkäisi vielä sisälläsi. Mikäli tapahtumassa on ongelmia, ohjaa kyselijät (lehdistö, viranomaiset) näytösryhmä johtajan luokse.

Ohessa oli mainittu joitakin asioita, joita voi tulla eteesi. Tärkeää on se, että pysyt koko ajan tilanteen tasalla, joten pidä silmät auki. Tiedä mitä ympärilläsi tapahtuu, ja kun havaitset jotakin olevan pielessä, yritä korjata asia ennen kuin on liian myöhäistä. Tämä koskee niin hyppääjiä kuin maahenkilökuntaa.

6 HYPYN JÄLKEEN

6.1 Hypyn jälkeinen tarkistuslista

Viimeinkin on saatu suunniteltua ja hypättyä mahtava näytös. Jokainen pienikin asia oli huomioitu ja tapahtuma sujui ilman pienintäkään virhettä. Mitä hyppääjät tekevät laskeututtuaan maalialueelle? Seisovat varjoihin kuin mitään ei olisi tapahtunut!

Toivottavasti näin ei tapahdu. Seuraavassa on kerrottu muutamista asioista, joilla voidaan tyylikkäästi lopettaa näytös.

Näytöshyppäryhmä, joka tietää miten toimitaan hypyn jälkeen, on ryhmä, joka jättää pysyvän mielikuvan yleisöön ja tapahtuman järjestäjään. Näin ollen heidät voidaan kutsua uudestaankin. Heidän toimintaansa verrataan tulevia näytöksiä, tai joku toinen järjestäjä haluaa heidät omaan tapahtumaansa.

Alla on muutamia asioita, joista voi lähteä liikkeelle ja lisätä omia asioita.

1. **Palautteen käsittely** hypyn tilaajan kanssa. Kerää tietoa: mikä meni hyvin ja mikä kaipaa parantamista. Ota kaikki palaute auliisti vastaan, niin negatiivinen kuin positiivinenkin.
2. **Varjon käsittely hypyn jälkeen.** Varjo kerätään syliin pakkauspaikalle siirtymistä varten. Tämän voi tehdä niin, että oikea käsi jää vapaaksi, jolloin voidaan heiluttaa yleisölle, kätellä heitä tai laittaa käsi innokkaan ihailijan ympärille valokuvan ottoa varten.
3. **Savupanos.** Maahenkilökunta huolehtii siitä, että kuuma panos ei joudu yleisön käsiin, ja että mahdollisesti vielä savuava panos viedään pois yleisön läheltä.
4. **Lippu.** Jos kyseessä on valtiolippu (tai sponsorin), maahenkilökunta ottaa sen 'lennossa' kiinni ja huolehtii sen asianmukaisesta käsittelystä.
5. **Edustuskelpoisuus.** Jos joudutaan esimerkiksi julkisen esittelyyn tai tapaamaan sponsorin edustajia, on hyvä tehdä pikainen tarkistus edustuskelpoisuudesta. Maahenkilökunta tai toiset hyppääjät voivat auttaa – räkä poskella oleva hyppääjä ei ole kovinkaan filmaattinen edustaja.
6. **Pakkausalue.** Pakkaaminen mieluummin ruohikolla kuin asfaltilla, jotta voidaan helpommin pakata ja esitellä toimintaa tälläkin tavalla. Ihmiset ovat aina kiinnostuneita siitä, miten varjot pakataan ja mistä materiaalista ne on tehty. Tupakointikielto varusteiden lähellä.
7. **Kokoontumisalue.** Ennen kuin näytöshyppäryhmä poistuu paikalta ja hajaantuu kaikkiin ilmansuuntiin, on hyvä kokoontua yhdessä sovittuun paikkaan. Varusteet voidaan myös mahdollisesti jättää tälle paikalle. Jos tilaisuuden järjestäjä on ajan tasalla, hän voi antaa hyppääjille virvokkeita, välipalaa, tapahtumaan liittyvää tavaraa jne. Ehkä voidaan myös hienovaraisesti vihjata tähän suuntaan: "Haluaisitteko, että pitäisimme jotain tilaisuuteen liittyvää paitaa tms.?", tai "Missä päin olikaan virvokkeita saatavilla hypyn jälkeen?" On muistettava, että tilaisuuden kokonaisjärjestelyt vievät paljon aikaa ja jotain voi aina unohtua. Tällöin kannattaa huolehtia itse itsestään, mutta kohteliaasti.

Näytöshypyt ovat mielenkiintoinen ja tuottava osa laskuvarjourheilua. Hyvin suoritettuna näytöshyppy antaa katsojalle hyvän kuvan hyppäämisestä. Hyppääjät nauttivat siitä ja haluavat myös näyttää muille, että tämä elämäntapa antaa sisältöä ja iloa elämään, muiden elämää suurempien tapahtumien kanssa.

7 NÄYTÖSHYPYN EDELLYTYKSIÄ

Varavarjo. Itsestään selvää on, että pallovaravarjoa ei näytöksissä käytettävässä kalustossa ole. Mikäli korkeasti kuormitettu varavarjo kuuluu osallistujan kalustoon, lienee erittäin vaativassa ympäristössä oleva maalialue huonojen varalaskupaikkojen kera huono valinta.

Kyky tehdä seisontalasku maalipisteeseen, ei vain kyky fleerata ja polkaista ylimennessään pläköä. Nopeat kuvut vaativat tilaa laskeutuessa, ja kaikki paikat eivät sovellu tällaiselle kalustolle.

Varjon toiminta turbulenttisessa kelissä. Maalialueen ympärillä voi olla reunaesteitä, jotka aiheuttavat pyörteitä. Jotkut varjot ovat parempia toimittaessa oloissa, jossa on tintejä ja turbulenssia.

Kyky saavuttaa maali. Vaikka UH-paikka olisi huono, nopealla kuvulla pystytään paremmin saavuttamaan oikea maalialue kovassa tuulessa. Toisaalta kovempi tuuli merkitsee suurempaa vaaraa turbulenttien suhteen ja ohjausvirheen mahdollisuus kasvaa. Spottaukseen ei saa suhtautua ylimalkaisesti varsinkaan näytöksessä, vaikka kaikilla olisikin huippunopeat ja suorituskykyiset varjot, joilla voidaan lentää kauas. Kertautuessaan pienet virheet aiheuttavat yhden ison ongelman.

Lähestymiskulma. Useimmat isot varjot pystytään tuomaan kohteeseen suurella kulmalla, kun taas nopeat kuvut vaativat enemmän tilaa vaakasuunnassa. Mikäli maalialueella on reunaesteitä ja alue on pieni, tämä voi rajoittaa käytettävää kalustoa.

Lentonopeus. Toisinaan asiat menevät pieleen. Tällöin on tärkeää, että voidaan iskeä jarrut pohjaan ja hidastaa lentonopeus niin pieneksi kuin mahdollista ennen iskeytymistä seinään, piikkilanka-aitaan, autoon tai valopylvääseen. Nopealla kuvulla tätä ei voi täysin tehdä. Hyppääjän loukkaantuminen näytöksellä on valitettavaa, mutta ulkopuolisen katsojan loukkaantuminen tai menehtyminen on anteeksiantamatonta.

Varalaskupaikat. Jos maalialue on keskellä erämaata, ei maalialueen ulkopuolelle laskeutuminen aiheuta todennäköisesti mitään ongelmia. Kaupunkialueella vaihtoehtoja on taas vähemmän. Varsinkin käytettäessä nopeita kupuja kaikki tapahtuu hyvin nopeasti ja reagointiaikaa ja vaihtoehtoja on vähemmän.

Asenne. Tämä on vaikeimpia aiheita. Vaikka henkilö olisi suorittanut hyväksytysti kaikki saatavilla olevat näytöshyppykoulutukset, mutta asenne on väärä, ollaan vaarallisella tiellä. Tällöin vastuussa olevat kokeneemmat hyppääjät ovat velvollisia puuttumaan asiaan. Maalaisjärjen käyttö on aina sallittua.

Yksi suurimpia murheen aiheuttajia ovat ajattelijat, jotka suhtautuvat näytökseen kuin mihin tahansa normaaliin hyppyyn kotikentällään. Näytös vaatii täysin erilaisen suhtautumistavan, jota kaikilla ei välttämättä ole. Esimerkiksi, jos vaihtoehtoina on törmääminen yleisöön tai kiinteään esteeseen, oikea valinta on kiinteä este. Hyppääjällä ei ole mitään oikeutta käyttää katsojaa pehmentämään laskeutumistaan. Tässä suhteessa tilanne on hyvin erilainen kuin normaalisti, sillä omalla kentällä maassa olevat ihmiset ovat tietoisia hyppääjistä ja osaavat heitä varoa.

Kyky laskeutua tarkalleen annettuun maalipisteeseen on vain yksi tarpeellisista taidoista, joita tarvitaan näytöshypyn turvalliseen toteuttamiseen. Kerhon vastuuhenkilöt ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että osallistuvat hyppääjät ovat kaikin tavoin päteviä tehtävänsä.

Parhaimmassakin tapauksessa näytöshyppyyn liittyvät asiat ovat täysin erilaisia kuin tutulla kotikentällä. Syitä erilaisuuteen voivat olla seuraavat:

Tuuli

Tuulitiedot tunnetaan normaalitoiminnassa jo ennen koneen nousua. Myös erilaiset haitalliset tekijät, kuten turbulenttiset alueet rakennuksista ja puista johtuen sekä alueet, joilla muodostuu tinttejä ja laskevia ym. tunnetaan. Näitä tekijöitä ei välttämättä tiedetä näytöspaikoilta.

Maasto

Maalialueen pienikin viettäminen suuntaan tai toiseen merkitsee paljon suunniteltaessa laskeutumiskuvioita sekä varsinkin itse laskussa. Alueen maanpinta voi kauempaa tarkasteltaessa näyttää tasaiselta, mutta lähempi tarkastelu voi osoittaa sen olevan 'möykkyinen', mikä 40 km/h fleerissä voi tuottaa ongelmia.

Varalaskupaikat

Tutulla toimintapaikalla varalaskupaikat ovat selvillä ja tuttuja. Näytöksellä kaikki varalaskupaikat ovat tuntemattomia (ei hypätty aiemmin) eikä niiden vaaroista ole välttämättä tarkkaa tietoa; pylväät, ilmajohdot, ojat ja maanpinnan muodot ovat arvoituksia.

Yleisö

Omalla toimintapaikalla olevat ihmisjoukot ovat yleensä hallittavissa, sillä hyppääjät tietävät mitä välttää ja ulkopuolisia on neuvottu sekä heitä mahdollisesti johdetaan alueella hyppääjien toimesta. Näin kukaan ei yleensä ennakolta varoittamatta juokse laskeutuvan hyppääjän eteen. Näytöksissä ihmisjoukkoa ei välttämättä ole helppo valvoa, sillä jotkut haluavat siirtyä esteistä, kuten lippusiimasta, välittämättä lähemmäksi nähdäkseen paremmin. Kun tähän lisätään hyppääjän halu laskeutua lähelle katsojajoukkoa 'paremman shown' takia, saadaan aikaan ongelmia.

Paine hyppääjiä kohtaan

Yleensä normaalissa hyppytoiminnassa ihmiset tulevat koneen mukana alas, jos esim. ovat unohtaneet suojalasit, sääolot ovat muuttuneet nopeasti ja radikaalisti, päätä kivistää nuhan seurauksena jne. Näytöshyppyllä on suunnaton paine hypätä; onhan sen eteen tehty töitä, ja muut odottavat juuri Sinun hyppyäsi. Paineita voi syntyä myös hyppääjän omasta halusta päästä esiintymään suuremman ulkopuolisen joukon eteen, sillä kukapa haluaisi palata koneella silloin, kun muu poka hyppää Suureen Riehaan, jossa on tarjolla ehkäpä ilmaista oluttakin...

Suuri maalialue ei sinällään ole tae näytöksen onnistumisesta, vaikka jotkut potentiaaliset näytöshyppääjät perustelevatkin mukaan ottamistaan 'suurella aukealla maalialueella'. Näytöshyppy on aina täysin erilainen kuin tavallinen hyppy, paine tässä suorituksessa on suuri. Kaiken on onnistuttava kerrasta, sillä seuraavaa poka, jossa jonkin asian voisi korjata, ei tule. Uusien näytöshyppääjien olisi kerättävä kokemusta tilaisuuksista, joissa paineet ja onnistumisen pakko sekä mahdollisen virheen vaikutukset ovat pieniä mutta kokonaisuutena mahdollisuus oppia olisi niin suuri kuin mahdollista.

Näytöshyppy, joiden palkkioksi saadaan 'koppa kaljaa', ilmainen T-paita tai lippu Korisevan konserttiin, voivat olla vaarallisimpia, erityisesti, jos tämän takia saadaan mukaan vain kokemattomia hyppääjiä. Kuinka vakavasti hyppääjät suhtautuvat näytöshyppyyn kaupalliseen tilaisuuteen, jos järjestäjät eivät ole valmiita maksamaan hypyn mukanaan tuomasta 'showsta' ja mielenkiinnosta? Ilmainen näytös voi olla hyvinkin perusteltu esim. koulun tilaisuuteen tai muuhun hyväntekeväisyyteen, mutta on turhaa hukata lahjojaan kaupalliseen toimintaan ilman kohtuullista korvausta.

8 NÄYTÖSHYPPYHARJOITUKSIA

Näiden hyppyharjoitusten tavoitteena on kouluttaa ennen kaikkea asenteeltaan turvallisia näytöshyppääjiä sekä innostaa ja aktivoida uusia ihmisiä mukaan. Hyppyharjoitukset toimivat myös maastolaskukoulutuksena, minkä vuoksi osallistuminen ensimmäisille kierroksille on suositeltavaa kaikille C/D-kelppareille. Ensimmäiset tasot opettavat myös laskeutumisien porrastamista ja tarkkuuslaskuja.

1. Kierros: porrastus, siistit laskeutumis-ennalta määrätyleiselle alueelle.

Hypätään rajattuun, esim. 25 metrin, rinkiin kenttäalueelle. Hyppyjärjestyksen, laskeutumiskuvion ja porrastusten suunnittelu sekä uloshyppypaikan määrittäminen yhdessä poka kerrallaan. Maahenkilöstön ohjeistus kuuluu myös ennalta suunniteltaviin kohtiin.

2. Kierros: uuden maalialueen käyttäminen (kenttäalueen ulkopuolella), streamerin heittäminen muualla kuin maalialueella.

Tehdään yhdessä uuden maalialueen etukäteistarkistus ennen hyppeä, jolloin tutkitaan paikan rajoitukset: turbulenssit, reunaesteet, varalaskutusalueet, sähkölinjat jne. Maalialue on tässä vaiheessa vielä kooltaan huomattavan suuri, mutta silti vaaditaan osuminen tiettyyn paikkaan (esim. 25 metrin rinkiin) maalialueella. Paikkana voi olla pelto tms.

3. Kierros: lisäpainetta hypylle, jälleen uusi vaativampi paikka.

Lisätään vaikeusastetta edellisiin hyppeihin nähden. Mukaan voidaan ottaa myös lippu/savu. Maalialueena voidaan käyttää urheilukenttää tms. Osallistujia karsitaan.

Lippujen käyttö näytöshyppyllä

Harjoitellaan lippujen käyttöä ensin hyppeillä kenttäalueelle, minkä jälkeen myös uuteen paikkaan hypettäessä. Ideana saada muutamia hyppejä lipun kanssa, jolloin lipun mukaan ottaminen ei tunnu enää tuovan paljoa lisäpainetta. Voidaan yhdistää esim. kolmannen kierroksen hyppeille.

Savujen käyttö näytöshyppyllä

Samoin periaattein kuin lippujen käyttöönotto; ensimmäinen hyppe savun kanssa ei saa olla vasta oikealla näytöshyppyllä.

4. Kierros: mahdollisimman todentuntuinen näytöshyppe.

Viimeinen kierros voidaan toteuttaa kokeen omaisena, jolloin saadaan luotua painetta hyppeille. Vaikeusastetta saadaan nostettua esim. seuraavilla tavoilla: maalialue käytettävään kalustoon nähden tiukka, maalialueelle voidaan asettaa keiloja tms. esteitä, joihin ei saa osua, mahdollisimman paljon kerholaisia yleisöksi jne.

Ideana näillä tasoilla on lisätä hyppeille uusia asioita vähän kerrallaan. Seuraavalle kierrokselle siirrytään, kun edellinen on onnistunut sekä tuntunut hyppeäjästä itsestään hallitulta. Esimerkiksi toisen kierroksen hyppejä on varmaankin hyvä hypätä useampia kuin yksi, jotta saadaan useita onnistuneita suorituksia ja varmuutta toimintaan. Kokonaisuutena tällainen toivottavasti mahdollistaa turvallisen ja motivoivan oppimisen sekä hyppeäjäille että maahenkilökuntana toimiville ja tuo kerholle jonkinlaista rutiinia näytökseen liittyviin toimintoihin, kun hyppeharjoitukset tehdään aina tosissaan eikä vain hupimielessä.

Jos viimeinen hyppe suoritetaan kokeen omaisena, voidaan tämän 'kokeen' läpäisille myöntää 'näytöshyppykelpuus'. Näistä 'kelpuutuksen' omaavista hyppeäjäistä näytöshyppypäällikkö sitten valitsee osallistujat näytöksiin ja sen luontaisiin hyppeihin tapauskohtaisesti kelin, kaluston ja paikan vaativuuden mukaan.

9 NÄYTÖSHYPPYILLÄ TAPAHTUNEITA ONNETTOMUUKSIA JA VAARATILANTEITA

1996, USA, 4400 hyppyä.

Hyppääjä suoritti harjoitushyppyä näytöstä varten. Mukana oli lippu, joka oli pakattu tätä varten tehtyyn taskuun, lipun kahva sijaitsi lähellä päävarjon aputattia. Tasku oli suljettu painonapilla, joka aukesi jossain vaiheessa. Tästä johtuen taskusta pääsi ulos lippuun kuuluva 0,5-1 metrin mittainen osa, johon päävarjon apuvarjo lopulta avauksessa sotkeutui. Hyppääjä suoritti hätätoimenpiteet oikein ja yritti jopa käsin vetämällä saada varavarjoa toimimaan. Lipussa oleva hihna sotkeutui varavarjon freebagin ympärille. Saatujen tietojen mukaan hyppääjä harjoitteli sittä tällä hypyllä.

Lipun mukaan ottaminen ei ole normaalia hyppytoimintaa – erittäin suurta huolellisuutta ja suunnittelua vaaditaan, kun mukaan otetaan lisää varusteita.

1996, USA, 200 hyppyä.

Lentonäytöksen osana olleessa näytöshypyssä hyppääjä iskeytyi maahan muutaman kymmenen metrin päähän katsojista laskeutumisen yhteydessä. Todennäköisesti liian myöhään tehty käänös matalalla.

1996, USA, 720 hyppyä.

Näytöshyppy lentonäytöksen yhteydessä, laaja maalialue, täydellinen briefaus ja kartta alueesta jaettu hyppääjille. Hyppääjä laskeutui kahdeksantena vasemman puolen laskukuviolla. Noin 30 metristä alkaen hän aloitti 180 asteen käännöksen vastatuuleen ja tämän suoritettuaan jatkoi käännöstä oikealle. Hän iskeytyi maahan noin 30 asteen kulmassa ja menehtyi hieman myöhemmin päävammoihiin. Hänen tiellään ilmassa ei ollut muita hyppääjiä, ei myöskään maassa mitään väistettäviä esteitä. Hän ei kertoman mukaan tehnyt yleensä koukkulaskuja. On mahdollista, että 180 asteen käännöksestä tullessaan hän pudotti toisen ohjauslenkin ja fleerasi vain toisella.

1996, USA.

4 hyppääjää suoritti näytöshyppyä alueelle, jota ympäröi tiiviisti rakennuksia ym. Lähellä olleen lentokentän mukaan tuuli oli 7 m/s ja piikit 10 m/s. Yksi hyppääjistä törmäsi laskeutuessaan esteeseen noin 1,5 km päässä maalialueelta ja sai vammat, joihin menehtyi. Toinen hyppääjä loukkaantui lievästi ja 2 muuta laskeutuivat jokeen.

1996, USA, ~400 hyppyä.

Hyppääjän laskeutuessa hänen suuntansa oli kohti alueella olevia katsojakorokkeita, minkä takia teki käännöksen matalalla. Hän iskeytyi yhtä aikaa kuvun kanssa asfaltille saaden vammat, joihin menehtyi hieman myöhemmin. Nähtävästi hän tuli finaaliesteeseen liian aikaisin ja olisi tämän takia ajautunut kohti koroketta. Ilmeisesti olisi ollut mahdollista suorittaa 45 asteen käänös parkkipaikalle nyt suoritettua 180 asteen käännöksen sijasta. Missään käännöksen vaiheessa hän ei nostanut kättään lopettaakseen käännöksen, mutta fleerasi olleessaan vaakatasossa hieman ennen maahan iskeytymistä. Käytössä ei ollut nk. nopea kupu.

1996, USA.

Hyppääjä laskeutui nopealla kuvulla vauhdikkaasti ja törmäsi katsojaan, joka menehtyi.

1996, USA.

Hyppääjä törmäsi laskeutuessaan yleisön joukossa olleeseen lapseen, joka menehtyi.

1997, Australia.

Voimakas tuuli mutta rajoissa, hyppy armeijan Herculeksesta ja hyppypaikka mahdollisesti liian pitkällä. Hyppääjä yritti ehkä loppuun asti maalialueelle (jonne ei päässyt) ja laskeutui rajusti. Menehtyi sairaalassa. Syynä saattoi olla koukkulasku tai voimakas turbulenttinen keli.

1997, USA.

Näytöshyppy baseball-peliin. Tuulet olivat odotettua voimakkaammat. Hyppääjä osui voimalinjoihin, kupu sakkasi ja hän putosi 20 metriä alempana olleen aidan päälle. Menehtyi hieman myöhemmin saamiinsa vammoihin.

1997, USA, 500+ hyppyä.

Näytös rodeotilaisuuteen. 2 hyppääjä oli laskeutunut ongelmitta, kun kolmas suoritti voimakkaan käännöksen lähellä maata. Hyppääjä menehtyi vammoihinsa.

1997, Saksa.

Jalkapallostadionille suunniteltu hyppy. Yhdellä hyppääjällä mukana lippu, joka oli kiinnitetty varusteisiin väärin estäen päävarjon käytön. Tämän takia hyppääjä ei saanut avattua päävarjoa, menetti ajantajun selvittelyssä ja avasi varavarjon liian myöhään, jotta se olisi ehtinyt avautua. Iskeytyi stadionin ulkopuolella olleeseen yleisöjoukkoon. 4 katsojaa menehtyi hyppääjän lisäksi.

1998, USA.

Matala käännös näytöshypyllä, hyppääjä menehtyi saamiinsa vammoihin.

1998, USA, 750? hyppyä.

Yönäytöshyppy. Laskeutumisen yhteydessä varjo tarttui puuhun, jonka johdosta hyppääjä iskeytyi erittäin rajusti maahan saaden kuolettavat vammat. Varjo oli kohtuullisen korkeasti kuormitettu nopea kupu.

1999, USA, 2500+ hyppyä.

Näytös autokilparadalle. Hyppääjä törmäsi laskeutuessaan suojavalliin ja menehtyi saamiinsa vammoihin.

1999, Meksiko, 300 ja 500 hyppyä.

Kaksi hyppääjää, joilla molemmilla lippu mukana, törmäsivät matalalla toisiinsa. Hyppääjät iskeytyivät lähellä olevalle parkkialueelle toisiinsa sotkeutuneena ja vain yhden varjon puolikkaan varassa. Toinen menehtyi välittömästi ja toinen loukkaantui vaikeasti. Keli oli kohtuullisen tyyni.

1999, Australia, 9000+ hyppyä.

Näytöshyppy lahdessa olevalle lautalle. Kohtuullisen tyyni keli ja hyppääjä ajautui liian päälle maalia. Hän teki radikaalin korjausliikkeen ja saattoi sakata matalalla. Löi päänsä lauttaan ja menehtyi siitä saamiinsa vammoihin. 2 muuta hyppääjää laskeutuivat suosiolla veteen.

1997, Suomi.

Näytöshyppääjät hyppäsivät häätilaisuuteen maaseudulla ja laskeutuivat pellolle. Lähellä olleen hevosaitauksen hevoset pillastuivat ja juoksivat vauhkoina asfalttitietä pitkin kilometrien päähän. Hyppääjät selviytyivät vammoitta, mutta yksi hevosista loukkasi jalkansa.

1999, Suomi, 196 hyppyä.

Fury 220, huiput 8 m/s. Kupu tarttui näytöshyppyalueen reunamilla oleviin puihin ja aiheutti varjon äkillisen kääntymisen. Alas 3 m:stä tukahtuneella kuvulla, mikä johti loukkaantumiseen.

1999, Suomi, 948 hyppyä.

Foil 252, huiput 8 m/s, lipunvetoharjoitus. Harjoitus 5 m:n lipun kanssa. Kova tuuli + lippu hidastivat liitoa, josta johtuen finaali piste liian takaa. Väisti sähköjohtoa jarrutuksella, josta johtuen katolle alas.

1999, Suomi, 550 hyppyä.

Stiletto 135, huiput 3 m/s. Näytöshyppyllä korkeus loppui kesken, mikä aiheutti hätäisen kääntymisen. Tämän seurauksena lujaa maahan, reisiluu poikki.

1999, Suomi, 862 hyppyä.

PD 176, huiput 3 m/s. Näytös, heikko tuuli, kova alusta, liian aikainen loppuveto, huonot jalkineet ja vanha kupu. Kova lasku, jonka seurauksena murtuma nilkkaan.

2000, Suomi, 113 hyppyä.

Sabre 150 (exit-paino 82 kg). Näytöspaikkana lentokenttä, jossa oli DC-3 käynnissä maali-alueen lähellä (näytöshyppääjällä vain 113 hyppyä!?).

2000, Suomi, 263 hyppyä.

Sabre 170 (90 kg), huiput 2 m/s. Näytöshyppääjä osui maalialueella olevaan kuvaajaan (lyhyt finaali). Kuvaajan kamera ja hyppääjän pää kärsivät vaurioita.

2001, Suomi, 400 hyppyä.

Foil 272 (100 kg). Näytöksellä tyyni ja kostea ilma. Loppuveto läpi kovilta jarruilta. Kovan laskun seurauksena nilkassa murtuma.

2001, Suomi, 184 hyppyä.

Sabre 170 (98 kg), huiput 4 m/s. Näytöshyppääjällä "historiahaalarit" (löysät isokokoiset), jotka saattoivat osaltaan vaikuttaa tatin jäämiseen turbulenssiin ja avautumisen myöhästymiseen. Korkeusporrastukset sekaisin ja hyppääjät lähellä toisiaan. Finaalin vähän aikaa valmistautua, myötätulessa liian matalalla. Hyppääjä väisti yleisöä tekemällä matalalla voimakkaan käännöksen. Hyppääjä törmäsi kyljittäin maahan, ruhjeita eri puolille kehoa.

2001, Suomi, 693 hyppyä.

BT Pro 120. Sisäpussin kuminauha poikki tai kuvun toinen laita märkä, mikä aiheutti epä-tasaisen avautumisen. Kupu pyöri rajusti, slider ylhäällä, tunnelit tukossa ja kierre. Hyppääjä onnistui poistamaan kierteen, mutta kupu pyöri edelleen. Hyppääjä joutui käyttämään vara-varjoa.

10 TARKISTUSLISTA NÄYTÖSHYPPYLLE

1. YLEISTÄ

SIL:n ohje on voimassa sekä yksittäisissä laskuvarjohyppynäytöksissä että lentonäytöksissä.

2. NÄYTÖSHYPPYORGANISAATIO

Kerhossa on oltava nimetty näytöshyppypäällikkö sekä hänelle tarvittaessa sijainen ja tarvittava määrä näytöshyppymestareita.

Näytöshyppypäällikkö:

- huolehtii näytöshyppujen suunnittelusta
- vastaa näytöshyppyturvallisuudesta
- valvoo käytetyn kaluston ja materiaalin kuntoa
- valvoo määräysten noudattamista
- valvoo, että hyppääjien ja kaluston kelpoisuudet ovat voimassa
- valvoo, että vakuutukset ovat kunnossa
- pitää (tarvittaessa) tiedotustilaisuuden
- nimeää näytöshyppääjät kuhunkin näytökseen, huomioiden kokemuksen, taidot ja alueen vaatimukset
- tunnettava kokoontumislaki 530/1999 siltä osin, kun se koskee laskuvarjohyppynäytöksiä
- vastaa siitä, että luvat ovat kunnossa.

3. LUVAT, ILMOITUKSET JA EHDOT

- lupa maalialueen omistajalta tai haltijalta
- ilmoitus/lupa poliisipäälliköltä
- vakuutus kolmannelle osapuolelle.

4. HYPPYALUE JA -OLOSUHTEET

- max tuuli 8 m/s, kun maalialue on halkaisijaltaan pienempi kuin 50 m
- min alue halkaisijaltaan 25 m
- alueella aitaus tai järjestysmiehet
- loppulähestyminen 10 m reunaesteiden yli ja alle 45 asteen kulmassa
- maalialue on merkittävä = maalivaate
- tuulen suuntaa osoittava laite = streameri tai tuulipussi
- ensiapuvälineet ja sairaankuljetukseen soveltuva ajoneuvo
- vara-alue lähellä, esim. varavarjokeikkaa varten (huom. sijoitus!)
- reunaesteet, jotka voivat aiheuttaa pyörteitä, on selvitettävä.

5. HYPYN SUORITUS

- on kiellettyä, jos loppulähestyminen voimakkaasti turbulenttisissa olosuhteissa
- UH-linja ja -paikka on valittava varavarjolle soveltuen (vara-alue)
- UH ja avaus eivät saa tapahtua yleisön yläpuolella
- kupumuodostelmaan ei saa telakoitua yleisön yläpuolella eikä alle 600 m:n korkeudessa
- vakaasti lentävän kupumuodostelman saa tuoda maahan, jos turvallisuus ei vaarannu.

6. VAATIMUKSET HYPPÄÄJILLE JA KALUSTOLLE

- minimi hyppymäärä on 150
- alle 50 m halkaisijaltaan olevalle alueelle min hyppymäärä on 200
- visuaalinen korkeusmittari
- ohjattava varavarjo (patja)

- vapaapudotuksessa käytettävä savupanos on oltava jalassa telineessä, jonka on kestettävä mm. kovat aukaisut ja kuumuus, sekä teline on voitava laukaista irti, eikä savupanos saa vahingoittaa hyppääjää tai varusteita
- varjon varassa käytettävä savupanos ei saa takertua vapaan pudotuksen aikana, eikä sitä saa sytyttää liian aikaisin, ja sen on kestettävä kuumuus ja mahdollinen paino
- lippua käytettäessä se ei saa avautua ennen aikojaan ja yläreunan on oltava max 50 cm:n päässä hyppääjästä ja painon on oltava kiinni alareunassa
- vapaapudotuslippua ei saa kiinnittää hyppääjään eikä varusteisiin, lipussa ei saa olla painoja
- koneen ja maalialueen välillä olisi mahdollisuuksien mukaan oltava radioyhteys.

VALMISTELUT:

1. HYPPÄÄJIEN VALINTA

- näytöshyppypäällikkö valitsee
- kokemus, taito ja alueen vaatimukset
- hypyn idea (CF, FS, tarkkuus, lippu, savut...)
- varjokalusto (hitaat - nopeat).

2. HYPPÄÄJIEN JA PILOTIN BRIEFAUS

- näytöshyppymestari valmentaa
- kartta apuna (näytösalueella, jos mahdollista)
- järjestelyt, organisointi ja hyppääjät
- hyppy:
 - o exit max 2000 m (muuten yleisö ei näe)
 - o 2-CF + 2-FS + 2 muuta (näyttävyyys)
 - o FS-purku 1400 m, CF-purku 500 m
 - o FS-hypyillä avauskorkeus 1300 m ja 1000 m (näyttävyyys ja porrastus)
 - o muut auki 700-1000 m (porrastus)
 - o tarkkuuslaskut, tuuletus ja kumarrus
- harjoittelu ja ohjeet pilotille (ylilennot ja vaaputukset).

3. MAAHENKILÖSTÖ

- näytöshyppymestari briefaa
- riittävyys (min 1 maahlö / 2 hyppääjää + 1 selostaja)
- pätevyys (kokemus, näkemys ja into), C-kelppari + oppilaat
- briefaus kuten hyppääjillä, pelastustoiminta, yksilöidyt tehtävät sekä vastuut (VV-tilanne).

TOTEUTUS:

1. KALUSTON VARAUS JA TESTAUS

- näytöshyppymestari ja maavastaava yhdessä
- radio ja taajuus, kiikarit ja kamera
- puhelimet ja numerot
- maalivaate, merkit ja streameri (tuulipussi)
- ensiapuvälineet
- esitteet ja oheismateriaali (esittelyt)
- ajoneuvojen riittävyys (paluukyyti)
- lentokone ja streamerit (min 2 kpl)
- hyppyvarusteet ja vaatetus (edustusasu tai siisti vaatetus).

2. MAAHENKILÖSTÖ ALUEELLE

- maavastaava vastaa
- 0,5-1 h ennen hyppyä alueelle (min lentoaika + 30 min)
- yhteys tilaajaan sekä alueen, ohjelman ja varotoimien varmistus
- maalialueen kunnostus ja olosuhteiden tarkastus
- yhteys kentälle hyppääjiin ja viimehetken tiedot.

3. NÄYTÖKSEN SUORITUS

- näytöshyppymestari vastaa
- pukeutuminen hyvissä ajoin (paniikkipissi) ja harjoittelu
- startti ajallaan (lentoaika + streameri + nousu)
- keskittyminen ja kartan vertaaminen alueen päällä
- yhteys maahan radiolla ja viimehetken tiedot
- streamerit UH-hetki miinus 10 min (ellei osa näytöstä), kaikki katsovat
- oikea korkeus ja paikka
- suunniteltu suoritus, ei tormuuttelua
- selostajana kerholainen tai erittäin yksilöity kirjallinen materiaali annettuna tapahtuman kuuluttajalle + varmistaja lähellä, jos jotain tapahtuu
- radion käyttö kone-maa-yleisö (jos hyvin suunniteltu)
- savujen ja lippujen vaatimat erikoishuomiot (ei ryvetellä ja huomioidaan Suomenlipun vaatima kunnioitus)
- varmat alastulot ja kumarrus
- muitten odotus, kokoontuminen ja poistuminen yhdessä.

4. HYPYN JÄLKEEN

- pakkausnäytös (ei ohjelmanumero, sillä yleisön kiinnostus herpaantuu helposti)
- anna ihmisten koskea varjoa (kannusta ja kehota!)
- vastaile kysymyksiin rehellisesti (pelottiko hypätä?)
- jaa esitteitä ja esittele kalustoa
- pura järjestelyt (rojua ei saa jäädä jälkeen ... savut ...)
- käyttäydy arvokkaasti (ei tupakoida ...)
- ota kommentit ja kiitokset tilaajalta (jos aihetta)
- osallistu järjestäjän suunnittelemaan ohjelmaan.

11 NÄYTÖSHYPPYSOPIMUS MALLI

XXXXX LASKUVARJOURHEILIJAT ry
PL 69
11111 XXXXX
puh. 111 - 222 222

Tällä sopimuksella on sovittu laskuvarjohyppynäytöksestä, jonka tilaajana on:
(nimi, osoite, puhelin ja yhteyshenkilö)

ja
suorittajana on XXXXXXX Laskuvarjourheilijat ry.

Sopimus on tehty kahtena samanlaisena kappaleena, seuraavin ehdoin ja rajoituksin:

- Näytöksessä hypätään olosuhteista ja hyppääjistä riippuen kupumuodostelma-FS-muodostelma ja/tai tarkkuushyppyjä suorittajan valvonnassa.
- Tilaaja hankkii luvan näytöshyppyyn alueen omistajalta tai haltijalta.
- Suorittaja hankkii luvan näytöshyppyyn poliisiviranomaiselta.
- Suorittajalla on vastuuvakuutus laskuvarjohyppyihin vakuutusosakeyhtiö XXXXXX (vakuutusnumero 020-11122222).
- Näytösaika _____ 20 klo _____
- Vara-aika _____ 20 klo _____
- Näytöspaikka _____
- Hinta _____ euroa
- Hyppääjien lukumäärä _____ - _____ kpl
- Säärajoitukset (ilmailumääräykset ja paikan asettamat rajoitukset):
 - o - max tuuli puuskissa _____ m/s
 - o - alin pilvikorkeus _____ m
- Tilaajan peruuttaessa näytöksen tai olosuhteiden estäessä näytöksen suorittamisen, maksaa tilaaja suorittajalle kulukorvauksia _____ % (tai €) näytöksen hinnasta.

Tilaaja _____	Suorittaja XXXXX Laskuvarjourheilijat ry
Puolesta _____	Puolesta _____
Selvennys _____	Selvennys _____

HUOM! Mikäli yhdistyksen säännöissä vaaditaan kaksi nimenkirjoittajaa, huomioikaa se allekirjoituksissa.

12 NÄYTÖSHYPYN SUUNNITELMAPOHJA MALLI

Näytöspaikka: _____

Aika: _____._____ streameri klo: _____, exit klo: _____.

Tilaajan yhteyshenkilö: _____ puh.: _____

Kerhon yhteyshenkilö: _____ puh.: _____

Lentäjä: _____ koneella klo: _____

Eriyisvaatimukset (rekvisiitta/lippuja/vaatetus/yms.): _____

Hyppääjät hyppyjärjestyksessä (pokan vanhin merkitty rastilla).

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Maahenkilöt (vastaava merkitty rastilla). VARUSTUS: kerhopaita, radio, tuulitee, viirillä varustettu ongenvapa, megafoni, kännykkä, puhelinnumerot ja selostusohje.

1.	_____ /puh.: _____	☐	auto ☐
2.	_____ /puh.: _____	☐	auto ☐
3.	_____ /puh.: _____	☐	auto ☐

AIKATAULUSUUNNITELMA

- ____.____ Hyppääjien ja mielellään myös maahenkilöiden kokoontuminen näytöspaikan tarkistamiseen (jos ei tällöin mahdollista, niin tarkistettava aikaisemmin).
- ____.____ Lähteminen kerholle.
- ____.____ Kokoontuminen kerholla.
- ____.____ Maahenkilöt matkaan oikea varustus ja ohjeistus mukanaan.
- ____.____ Pukemisen aloittaminen (10 min).
- ____.____ Koneelle lähtö, mukana streamerit, rekvisiitta ja kännykkä (10 min).
- ____.____ Maahenkilöt ottavat viimeistään yhteyttä ja kertovat viimehetken tilanteen.
- ____.____ Koneen käynnistäminen ja rullaus (5 min).
- ____.____ Kone lähtee nousukiitoon.
- ____.____ Streamerin heitto (X min noususta).
- ____.____ Exit.
- ____.____ Hyppääjät maassa kumartamassa näytöksen päätteeksi (~ 5 min exitistä).

13 SELOSTAJAN TUEKSI MATERIAALIA MALLI

Laskuvarjourheilu on yksilö- sekä joukkuelaji, jossa itsensä voittamisen tunne vie harrastuksessa eteenpäin. Vapauden ja vauhdin hurma valtaa kokeneetkin hyppääjät taivaalla. Ulvova ilmavirta muuttuu vapaapudotuksessa pehmeäksi elementiksi, jossa pystyt lentämään yhdessä muiden hyppääjien kanssa.

Suomessa laskuvarjourheilua harrastaa noin 3000 hyppääjää 20 kerhossa ympäri maata. Suomen Ilmailuliiton koulutuslupa-alueen kuuluvat kerhot voivat tarjota koulutusta uusille lajin harrastajille.

Laskuvarjokoulutuksessa oppilas opetetaan lentämään liitovarjoa ja hallitsemaan liikkeitään vapaassa pudotuksessa. Nopeimmin hyppäämisen ainutlaatuisen kokemuksen saa tandemhyppykursilla kokeneen hyppymestarin kanssa.

XXXXX LASKUVARJOKERHO RY

- XXXXX Laskuvarjokerho on perustettu XXXX.
- Vuosittain kerhossa hypätään noin XXXX laskuvarjohyppyä.
- Hyppykursseja järjestetään vuosittain n. XX kappaletta ja niissä koulutetaan keskimäärin XX uutta laskuvarjohyppääjää.
- Kerhoon kuuluu n. XXX jäsentä, joista todella aktiivisia XXX osa.
- Naisia on toiminnassa mukana noin XXXX osa hyppääjistä.

NÄYTÖSHYPYN KULKU

- N. 5 minuutti ennen hyppyä heitetään koneesta painotettu paperinauha ("streamer" eli "reppari"), jonka avulla määritetään uloshyppypaikka.
- Hyppykone lentää _____ m:n korkeudessa. Koneeseen on , ei ole radioyhteyttä.
- Hyppääjät lähtevät yksi kerrallaan ja tulevat vapaassa pudotuksessa n. _____ s.
- Vauhti ennen varjon avaamista on n. 200 km/h
- Varjoina hyppääjillä on modernit ja tehokkaat liitovarjot, jotka liitävät jopa 60 km/h.
- **Aloittelijat hyppäävät huomattavasti isommilla ja rauhallisimmilla varjoilla.**
- 1. tulee alas _____, jolla on _____ hyppyä.
- 2. tulee alas _____, jolla on _____ hyppyä.
- 3. tulee alas _____, jolla on _____ hyppyä.
- 4. tulee alas _____, jolla on _____ hyppyä.
- 5. tulee alas _____, jolla on _____ hyppyä.
- Varjot ovat lentokoneen siipeä muistuttavia liitovarjoja, joilla pystyy kääntelemään tarkasti ja nopeasti. Varjon "pyöritteleminen" kuuluu asiaan ja on hyppääjän aikaansaamaa.
- Varjoa ohjataan molemmissa käsissä olevilla ohjauspunoksilla.
- Laskeutuessa eteenpäin menevä vauhti muutetaan jarrutukseksi ja nosteeksi, jolloin alastulo on pehmeä.
- Maassa on tuulen suuntaa osoittava ns. tuuli-tee (T), jolla hyppääjille osoitetaan laskeutumissuunta, hyppääjät laskeutuvat merkin lähelle.
- Hyppääjät laskeutuvat yksi kerrallaan _____.
- Lopuksi hyppääjät kokoontuvat ryhmäksi ja kumartavat yleisölle:
- XXXXX LASKUVARJOKERHO KIITTÄÄ YLEISÖÄ!
- SEURAAVA ALKEISKURSSI ALKAA _____.
- XXXXX LEHDESSÄ ILMOITELLAAN KURSSIEN ALKAMISESTA.
- LISÄTIETOJA KOTISIVUILTA: WWW.XXXXXXXX.FI

14 NÄYTÖSHYPPYOHJE

OPS M6-1 (muutos 4, 19.9.1995) mukaan "Näytöshyppytoiminnassa on noudatettava Ilmailulaitoksen hyväksymiä ohjeita". Ohje on Suomen Ilmailuliiton tekemä Näytöshyppyohje (1.2.2000).

SUOMEN ILMAILULIITTO RY
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 HELSINKI

NÄYTÖSHYPPYOHJE

1.2.2000 1 (4)

1. YLEISTÄ

1.1. Tämä ohje koskee Suomen alueella järjestettäviä laskuvarjonäytöshyppyjä, riippumatta siitä suoritetaanko ne lentonäytösten yhteydessä tai erillisenä ohjelmanäytöksenä muussakin kuin ilmailutilaisuudessa. Niiltä osin, mistä tässä ei ole ohjeita, on noudatettava laskuvarjohyppyjä koskevia yleisiä ohjeita ja ilmailumääräyksiä.

Ilmailulaitos on hyväksynyt tämän ohjeen OPS M6-1 kohdan 7.3.14 tarkoittamaksi näytöshyppyohjeeksi.

2. NÄYTÖSHYPPYORGANISAATIO

2.1 Näytöshyppyjä suorittavassa kerhossa on oltava kerhon johtokunnan nimeämä näytöshyppypäällikkö, joka huolehtii näytöshyppyjen suunnittelusta ja hyppyturvallisuudesta sekä valvoo näytöksissä tarvittavan materiaalin ja kaluston kuntoa. Hänen tehtävänä on mm:

- valvoa määräysten noudattamista
- valvoa että hyppääjällä ovat varusteet ja kelpoisuustodistukset voimassa
- valvoa että vakuutukset ovat kunnossa,
- pidettävä tiedotustilaisuus tarvittaessa.

2.2. Kerhon johtokunta voi nimetä näytöshyppypäällikölle sijaisen, joka hoitaa näytöshyppypäällikön ollessa estyneenä kaikkia tämän toimialaan kuuluvia tehtäviä.

2.3. Näytöshyppypäällikkö voi nimetä itselleen tarvittavan määrän apulaisia, jotka voivat toimia lentokoneessa hyppymestareina näytöshyppypäällikön antamien ohjeiden mukaisesti.

2.4. Näytöshyppypäällikkö nimeää näytöshyppääjät kuhunkin näytökseen erikseen, ottaen huomioon valinnassaan hyppyalueen asettamat vaatimukset ja hyppääjien kokemuksen ja taidot.

3. LUVAT, ILMOITUKSET JA EHDOT

3.1. Näytöshyppypäällikön on oltava hyvin perehtynyt kokoontumislain (530/1999) säännöksiin.

3.2. Milloin laskuvarjohyppynäytöksen järjestäjänä on laskuvarjokerho, valvoo näytöshyppypäällikkö, että edellä mainitun lain ehtoja noudatetaan. Mikäli tilaisuuden järjestäjä on muu kuin laskuvarjokerho (esim. ulkopuolisen tilaama näytöshyppy), näytöshyppypäällikön on syytä varmistaa, että järjestäjä on tietoinen laskuvarjohyppynäytöksen huvitilaisuuden järjestäjälle asettamista erityisehdoista (esim. vakuutukset ja luvat).

3.3. Näytöshyppysten suorittamiseen vaaditaan maalialueen omistajan tai haltijan lupa.

3.4. Näytöshyppyistä on tehtävä kokoontumislain mukainen kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille vähintään viittä vuorokautta ennen näytöstä.

3.5. Näytöksen järjestäjän on otettava vakuutus kolmannelle osapuolelle (katsojat, toimihenkilöt, ulkopuoliset) mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalle.

4. NÄYTÖSHYPPYALUE JA -OLOSUHTEET

4.1. Suurin sallittu maatuulen nopeus näytöshyppysten aikana on 8 metriä sekunnissa, kun maalialue on halkaisijaltaan pienempi kuin 50 m.

4.2. Käytettäessä liitovarjoa on laskeutumisalueen oltava vapaa yleisöstä ja hyppääjille vaarallisista esteistä vähintään halkaisijaltaan 25 m metrin suuruisella alueella. Yleisön pysyminen poissa maalialueelta on varmistettava esim. aitauksen tai järjestysmiesten avulla.

Maalialueen on sijaittava siten, että hyppääjä voi suorittaa loppulähestymisen vastatuuleen vähintään 45 asteen kulmassa maanpintaan nähden ja vähintään 10 metriä korkeimman reunaesteiden yläpuolelta.

4.3. Käytettäessä muuta kuin liitovarjoa, on laskeutumisalueen oltava vapaa yleisöstä ja hyppääjälle vaarallisista esteistä halkaisijaltaan 50 m.

4.4. Maalialue on merkittävä esimerkiksi maalivaatteilla tai vastaavilla selvästi erottuvilla merkeillä. Näitä merkkejä voi käyttää myös merkinantoihin hyppääjille (esim. maatuulen suunta).

4.5. Maalialueen välittömässä läheisyydessä on oltava maatuulen suuntaa osoittava laite, kuten esimerkiksi tuulipussi, liput, korkean kepin päähän asetettu väri, maalivaatteista muodostettu tuulen suunnan osoitin, merkkisavu jne.

4.6. Maalialueen läheisyydessä on oltava olosuhteisiin nähden riittävät ensiapuvälineet ja sairaankuljetukseen soveltuva ajoneuvo.

4.7. Maalialueen läheisyydessä on oltava turvalliseen maahantuloon soveltuva vara-alue, jota voidaan käyttää esimerkiksi mahdollisissa laskuvarjon vajoatoimintatilanteissa (ohjausvaikeudet, varavarjo, jne.). Mikäli varsinainen maalialue kuitenkin on näytöshyppypäällikön arvion mukaan riittävän laaja, ei tällaista vara-aluetta tarvita.

4.8. Mikäli hyppyalueen läheisyydessä on korkeita reunaesteitä (talot yms.), on ennen hypyn suoritusta selvitettävä näiden vaikutus hyppyturvallisuuteen vallitsevissa tuuliolo-

suhteissa. Näytöshyppyä ei saa suorittaa, mikäli hyppääjä joutuisi suorittamaan loppulähestymisensä voimakkaasti turbulenttisissa olosuhteissa.

5. NÄYTÖSHYPYN SUORITUS

5.1. Uloshyppylinja ja -paikka on valittava maalialuetta lähinnä olevan varavarjolle soveltuvan varalaskupaikan mukaan (mikäli varalaskualue on katsottu tarpeelliseksi, vrt. 4.7.).

5.2. Uloshyppy- ja varjon aukaisupaikka eivät saa olla yleisön yläpuolella.

5.3. Kupumuodostelmaan ei saa telakoitua yleisön yläpuolella, eikä alle 600 metrin korkeudessa. Vakaasti lentävää muodostelmaa ei tarvitse purkaa ennen maahantuloa, elleivät esimerkiksi sään turbulenttisuus tai muut turvallisuuteen vaikuttavat tekijät sitä edellytä.

6. VAATIMUKSIA HYPPÄÄJILLE JA KALUSTOLLE

6.1. Näytöksessä laskuvarjohyppäjä suorittavan henkilön kokonaishyppy-kokemuksen on oltava vähintään 150 hyppyä.

6.2. Hypättäessä pienemmälle kuin halkaisijaltaan 50 metrin alueelle on hyppääjällä oltava vähintään 200 liitovarjolla suoritetun hypyn kokemus.

6.3. Suunnitellusta vapaan pudotuksen pituudesta riippumatta on hyppääjän käytettävä visuaalista korkeusmittaria.

6.4. Näytöshypyillä on käytettävä ohjattavaa varavarjoa.

6.5. Käytettäessä savupanosta vapaapudotus näytöshypyillä on sen kiinnityksen täytettävä seuraavat vähimmäisvaatimukset:

6.5.a. Savupanos on oltava kiinnitettynä asianmukaiseen telineeseen, joka kiinnitetään jalkaan. Teipin, narun tai rautalangan (tai vastaavan) käyttö kiinnityksestä on kielletty.

6.5.b. Savupanos on eristettävä jalasta riittävän hyvin panoksen kehittämän kuumuuden vuoksi.

6.5.c. Kiinnitysjärjestelmän on kestävä hypyn aiheuttamat rasitukset, mukaan lukien poikkeuksellisen kovat aukaisut (esim. varavarjo). Kiinnitysjärjestelmän on myös kestävä savupanoksen palaessaan kehittämä kuumuus.

6.5.d. Savutelineessä on oltava järjestelmä, jolla se hätätilanteessa (esim. takertuminen varjoon aukaisuvaiheessa) voidaan laukaista irti jalasta.

6.5.e. Savupanos on sitä paikalleen asennettaessa suunnattava siten, että panoksesta purkautuva tulisuihku ja kipinät eivät aiheuta vahinkoa hyppääjälle tai hänen varusteilleen.

6.5.f. Savupanos ei saa haitata hyppääjän maahantuloa.

6.6. Edellä mainitun tyyppisen vapaapudotussavupanoksen lisäksi tai sijasta voidaan käyttää myös savupanoksia, jotka on tarkoitettu ainoastaan käytettäväksi oltaessa avatun laskuvarjon varassa. Tällaisen savupanoksen kiinnityksen on kestävä seuraavat vähimmäisvaatimukset:

6.6.a. Vapaapudotuksen aikana savupanoksen ja sen kiinnitysjärjestelmän on oltava suojattuna siten, ettei ole vaaraa takertumisesta laskuvarjoon tai sen osiin vapaassa pudotuksessa tai varjon avautumisvaiheessa.

6.6.b. Savupanoksen saa sytyttää vasta, kun laskuvarjo on täysin auki kehittynyt.

6.6.c. Kiinnityksen on kestettävä löystymättä tai irtoamatta savupanoksen kuumeneminen.

6.6.d. Mikäli savupanos on tarkoitettu riippumaan hyppääjän alapuolella, on kiinnityspunoksen oltava sellainen, että se kestää irtoamatta myös savupanoksen mahdollisen putoamisen kiinnityspunoksen varaan.

6.7. Käytettäessä hyppääjän alapuolella varjon aukaisun jälkeen riippuvaksi tarkoitettua lippua näytöshyppyllä, on se sijoitettava siten, ettei ole vaaraa sen auki purkautumisesta vapaan pudotuksen tai varjon aukaisun aikana. Käytettäessä em. lippua, on siihen liittyvän painon oltava kiinni lipun alareunassa. Tällaisen lipun yläreuna ei saa olla 50 cm kauempana hyppääjän jalasta.

6.8. Vapaan pudotuksen aikana käytettäväksi tarkoitettua lippua ei saa kiinnittää hyppääjään tai hänen varusteisiinsa. Lippua on pidettävä kiinni käsin, eikä mitään kiinnityslenkkejä saa käyttää. Lipun on oltava rakenteeltaan sellainen, että se vapaasti pudotessaan ei aiheuta vahinkoja ulkopuolisille. Tällaisessa lipussa ei saa käyttää painoja (yms.).

6.9. Näytöshyppyjen aikana olisi mahdollisuuksien mukaan oltava radioyhteys lentokoneen ja maalialueella olevien avustajien välillä.

